

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Vil menneskets bevissthet utvikle seg videre i årene som kommer – og hvordan vil den i så fall utvikle seg?

Av Ervin Lafszlo

Bevissthet er ikke noe som er begrenset til mennesker. Likevel krever en høyt utviklet bevissthet et høyt utviklet nervesystem med en tilsvarende hjerne. På denne planeten kan vi trolig bare finne slik bevissthet hos mennesker. Den artikulerte, uttrykte bevissthet hos homo sapiens kom ikke uten videre dalende ned til våre forgjengere. Kulturanthropologiske studier viser at den utviklet seg gradvis over tusenvis av år. Menneskekroppen har ikke forandret seg mye i løpet av den moderne menneskets trede eller femti tusenårige historie; det har derimot bevisstheten gjort. Menneskets bevissthet har utviklet seg fra en enkel begynnelse, og hvis menneskene ikke utsletter seg selv fra planetens overflate, vil den trolig fortsette å utvikle seg.

Oppfatninger om et hierarki av forskjellige bevissthetsnivåer, med stadig evolusjon fra lavere mot høyere, er vanlig i alle store kulturer og åndelige tradisjoner. I nyere tid har en rekke tenkere forsøkt å definere de forskjellige trinn eller stadier i utviklingen av menneskets bevissthet. Sri Aurobindo snakket om en superbevissthet som neste trinn i utviklingen av menneskeartens bevissthet. Sveitseren Jean Gebser beskrev fremveksten av en firedimensjonal integral bevissthet fra tidligere stadier av arkaisk, magisk og mytisk bevissthet. Richard Bucke forestilte seg kosmisk bevissthet som det neste utviklingsstadium for menneskets bevissthet - etter den enkle bevissthet hos dyrene og selvbevisstheten hos dagens mennesker. Ken Wilbers seks-trinns evolusjonsprosess leder fra fysisk bevissthet (hos ikke-levende materie/energi) gjennom biologisk bevissthet (forbundet med dyr og den mentale virksomhet som er typisk for mennesker) til subtil bevissthet

(som er arketypisk, transindividuell og intuitiv). Denne leder videre til kausal bevissthet, og så til siste trinn som Wilber kaller 'bevissthet i seg selv'. Don Becks fargerike spiraliserende dynamikk ser en utvikling av dagens bevissthet fra et strategisk *oransje* stadium, som er materialistisk, forbruker-, suksess-, status- og vekstorientert; til et samstemt *grønt* stadium av likeverdighet og orientering mot følelser, ekthet, fordeling av goder, omsorg og fellesskap; videre til et økologisk *gult* stadium med fokus på naturlige systemer, selvorganisering, et mangfold av virkeligheter og kunnskap og til slutt toppet av et holistisk *turkis* stadium av kollektiv individualisme og kosmisk åndelighet, med inngrepene forandringer på Jorden. Slike idéer skiller seg ut i detaljene, men de har en felles fremdrift. *Det er den samme holistiske fremdriften vi finner i det nye paradigmet fra vitenskapsfronten.*

Den relevante innsikten kan oppsummeres kort:

Kropp og hjerne etterlater spor i bølgeform i vakuumets psi-felt. Disse sporene integreres med spor etter andre kropp og hjerner og former komplekse hologrammer. Individenes vakuum-hologrammer informerer kroppens celler og organer. Samtidig har hele samfunn og økologier sine hologrammer som informerer kropp og hjerner hos de enkelte medlemmene. Hologrammene befinner seg i superposisjon, det ene filtret inn i og over det andre, og nye hologrammer integrerer med de som allerede eksisterer. Gjennom tusener av år med sivilisasjon er individenes hologrammer integrert inn i de enkelte stammers og samfunns kollektive hologrammer. Informasjonen i hologrammene kan 'hentes ut' gjennom prosesser som sterkt forenklet kjennetegnes ved at 'likt søker likt'.

I uminnelige tider har menneskesinnet blitt subtilt informert av

naturens kollektive hukommelsesbank. I moderne tid betraktes denne informasjonen som uvirkelig og uten betydning; den stenges ute fra vår dagsbevissthet. I noen grad er dette i ferd med å forandre seg, og det kan øke på i årene som kommer. Subtil ikke-sensorisk informasjon finner veien tilbake fra individenes underbevisste og fra artens kollektivs ubevisste og kommer til uttrykk i hverdagsbevisstheten hos flere og flere kvinner og menn. Folk med utviklet bevissthet våkner til en klar fornemmelse av at de mottar subtile bilder og intuisjoner som ikke er illusoriske, selv om de ikke kommer via øye og øre. På gamle og nye måter søker de adgang til denne informasjonen - gjennom yoga, meditasjon og andre hevdvundne metoder, så vel som gjennom nyere metoder for å oppleve endret bevissthetstilstand, som fx biofeedback, psykoterapi og nyoppdagede eller gjenoppdagede åndelige øvelser.

Betydningen av subtil ikke-sensorisk informasjon vil øke etter hvert som vi oppdager at det ikke er fantasien som spiller oss puss, men at det har en vitenskapelig forklaring. Menneskene vil kunne ta inn signaler til hjerne og sinn uten frykt for å bli sett skjevt på eller behandlet som underlige og esoteriske. De kan behandle informasjonen i sin våkne bevissthet, og komme til at de er nøye forbundet med hverandre og med bisfæren. Når en kritisk masse kommer til denne erkjennelsen, vil Jungs kollektivt ubevisst kunne bryte gjennom og inn i vår hverdag, og den integrale, kosmiske eller superbestilte bevisstheten til Sri Aurobindo, Jean Gebser, Richard Bucke og Ken Wilber vil bli normen fremfor unn-taket.

Neste steg i evolusjonen av menneskenes bevissthet vil være fra en ego-bestemt til en transper-

sonlig form. Dette vil bli et stort og formidabelt steg, men som alltid vil det være en gradvis prosess. Individens bevissthet kan forandre seg fort gjennom en plutselig innsikt eller sterk opplevelse, men heving av nivået for hele artens bevissthet kan ta sin tid. Mange lever idag på tradisjonelle, kanskje middelalderske, nivåer av bevissthet, og enkelte på nivå med samfunn i steinalderen. På samme måte vil noen mennesker i de neste generasjoner komme til transpersonlig bevissthet, mens andre - den store majoriteten til å begynne med - vil fortsette med den ego-fikserte bevisstheten som har kjennetegnet det 20. århundre.

Etterhvert vil en mer utviklet bevissthet spre seg over alle seks kontinenter - som en form for smitte. Et utviklet sinn er i høy grad smittsomt. Det påvirker mindre utviklede sinn, på samme måte som tenkningen, personligheten og bevisstheten hos en fremskreden lærer smitter over på tenkningen,

personligheten og bevisstheten til disiplene. Sporene etter høyere utviklet bevissthet vil sette seg som en del av planetens 'noosfære' (for å bruke Teilhard de Chardins uttrykk), og vil inspirere folk til å søke sin egen høyere bevissthet. Til slutt vil de fleste individer av vår art finne frem til en transpersonlig bevissthet, og menneskeheten vil ha nådd frem til neste trinn i evolusjonen.

Dette er en kilde til håp, i vanskelige tider. Høyere utviklet bevissthet er viktig ikke bare for individene, det er avgjørende for hele arten menneske. Vi er nødt til å komme frem til et høyere nivå for solidaritet, empati og ansvar hvis vi skal kunne overleve på denne praktfulle men styggelig utbytete planet. Og den bevissthetsrevolusjonen som har begynt å utfolde seg fører oss i riktig retning. Både for individets vekst og menneskehetens fortsatte tilhold på Jorden, er det påkrevet å delta i denne.

FOREDRAG AV B. D. BROCHMANN PÅ CD

En samling av flere av BDBs foredrag kan nå bestilles samlet på CD i mp3-format. Foredragene har opprinnelig vært tatt opp på spolebåndopptaker for deretter å ha blitt kopiert over til kassett. Fra kassett er de nå digitalisert og komprimert til mp3-filer som kan spilles av på PC eller en mp3-avspiller (f. eks. en mobiltelefon).

CDen koster kr. 200,- pluss porto og kan bestilles fra Bondes Forlag, v/Dag O. Johansen, 8200 Fauske, via epost til dagoj@online.no eller SMS til 93850411

Samfunnsliv

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Bertram Dybwad Brochmann
grunnleggerDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktør

Grunnlagt 1931

Anders Ryste
disponent og hjelperedaktør
6150 Ørsta

Med i redaksjonen

Astrid Strømme
Indre Sædal 16, 5098 Bergen
Tlf. 555 90 982 (mor'gon/kveld)Aase Brenne
Utløbakken 43
5260 Indre ArnaVed innbetalinger benyttes
NB! Postgironr.: 0532.08.40645**LEDER -**

Naturlig læring

Det er vanskelig å komme unna den vonde sirkelen i skolen. Pendelen svinger fram og tilbake. Mer disiplin og mer læringstrykk er medisinen som etterstrebes når det går galt. Men uro, bråk og mistriivsel får ikke skolen bort ved å slå i bordet.

"Elevene er ikke motiverte, og hvorfor de ikke er det, vet ikke jeg", ble det sagt på TV den 5. desember på kveldstid. Skrik over landet igjen. Skrik og skrål. Nå har vi fått vite det igjen. Elevene lærer ikke nok..... Ja, hvor blir det av våre vidunderlige lærings-evner?

Min fartstid i skolen går på to spor. Den ene er som allmennlærer i sirka 10 år. Det andre sporet er med hovedfag fra Pedagogisk Forskningsinstitutt og som hjemmeunderviser privat. Litt annonsering i aviser, så ringer foreldrene deg og vil ha hjelp. Det er blitt noen år med dette også. Ikke langt unna 10 år.

Det er selvsagt mye enklere med en eller to elever samtidig. Da kan du realisere noe av det som er umulig i skolen:

- eleven er motivert
- de har læringslyst
- de får tilbakemeldinger på arbeidet....
- de får forklaringer og kommentarer
- de får greie på alle de små tingene som f.eks. i matetimene går hus forbi....
- muligheter for personlig kontakt
- mer jevnlig kontakt med foreldre....
- elevene liker "å ha en lærer helt for seg selv"

Er det ikke slike forhold vi vil ha i skolen? At disiplin-, uro- og bråkspøkelset skal bort? Skolen er elevenes arbeidsplass. Og det er vel ikke riktig å finne seg i krenkelses og haking på hodene? Slikt går utover elevers selvfølelse. Ikke bra! Slett ikke rart at elevene hverken har læringslyst eller er motiverte!! Ikke rart!

"Vi må lære av de skolene som gjør det godt", ble det sagt i programmet. Enig! Men det må også kunne referere til skoler utover undersøkelsen. For eksempel: Hvorfor ikke lære av Friskolen 70? Det er en dansk skole. Jeg tror foreldre ville like denne måten å drive skole, bare de blir kjent med den, og det den står for. Essensen i Friskolen 70 er at elevene tar ansvar for egen læring. Vi må lære å slippe dem til på rett måte. Altså: teori må bli til praksis.

Friskolen 70 har familiestruktur. Alle sider av naturen vår er tillatt, kraften, kunnskapen og verdiene. Dette er i samsvar med nyere hjerneforskning.

Familiestrukturer tillater:

- lov å snakke
- lov å planlegge egne aktiviteter
- lek er tillatt
- det er lov å lære mattepensum på kortere tid
- det er lov å reparere sykkelen
- det er lov å hjelpe andre
- det er lov å vise sosialt ansvar, osv.....

Høres det ikke greit og ideelt ut? Mosse Jørgensen går i spissen for slike skoler. De åpner opp for egne læringsmuligheter. Den blir mer naturlig.

Undersøkelsen som blåser over land er ikke overraskende. Den skremmer med det forhold at elevene bare lærer sirka 10% i skolen, sirka 25% hjemme, og de resterende sirka 60% alle andre steder.

Det ideelle med Friskolen 70 er at de har klart å få til en struktur som bryter med den pålagte, ytre og påtvungne måten å lage skole på. En skole som har en indre og iboende struktur treffer elevene hjemme. Det er nemlig slik at vi har en medfødt trang til å lære og mestre hverdagen vår. Slik er det selvsagt med elevene. Skjær i sjøen må styres unna. Hjemmestruktur eller familiestruktur burde være noe å utforske og etterprøve i det norske skolesammenheng. Det er mange måter å drive undervisning på, og siden skoleundervisning ikke er påbudt, bare opplæring, er det i grunnen mange muligheter for å gi barn og unge en mer tidsmessig og psykologisk riktigere undervisning.

□ AS

Sommertreff 2008 Bergen

på Den Ene Kompetansesenter for livskvalitet
23/7 - 26/7

Sommertreffet blir i år på Den Ene Kompetansesenter for livskvalitet. Senteret ligger sentralt i Bergen like ved jernbanestasjonen. I inngangsetasjen er det en liten kafe. Mange terapeuter holder til i huset. Kanskje det kan være en åpning for at nye mennesker finner fram til oss. Overnatting skjer på Skansen Pensjonat. Pensjonatet består av et gammelt hus i rolige omgivelser med kort vei til Fløyen - som er et vakkert natur- og friluftsområde med utallige turmuligheter. Mer om selve programmet i senere utgaver av Samfunnsliv.

Angående påmelding:

Fint om du kan melde deg på innen påmeldingsfristen den 15. juni.
Helst skriftlig til undertegnede:

Astrid Strømme
Indre Sædal 16, 5098 Bergen
Tlf. 55 59 09 82 (best morgen/kveld)

Engelens metamorfose

Kan mon et muntert engle-kvad
medføre at man smiler – glad?

Kan neppe bli mere underlig,
og billedlig kan vi det si:

Om Raffael-engelens medium-ferd,
fra maleri – til mindreverd.

Dukket først opp i
Raffaels fantasi.

Om Einars engle-ferd, den Førddiale,
er det kort sagt, på tale.

Materielt nedfelt i
hans berømte maleri.

Det mediale unicum
gjør sikkert ingen engel stum.

Rått halshugget i
Morgenbladets trykkeri.

Det mediale englefall,
ved lavmålt fotomann-innfall

For sluttelig å bli
Einars engleham, «på si»

Svein Otto Hauffen

Se Madonna-bilde på siste side

Redaktører 2008

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme

MAI: Dag Ove Johansen
JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

Totalitetsøkonomi er et grunnlag for menneskeverdlig samfundsliv

Av G. E. Bonde

Hvilke midler fører frem til materiell frigjørelse?

Vi så foran at den logiske og naturlige konsekvens av alle menneskenes videnskapelige og tekniske fremskritt når man så utviklingen i perspektiv, måtte være fallende priser mot nullpris og *den materielle frigjørelse*. Man ville da være nådd frem til den utviklingsfase som bibelen peker på: tiden da menneskene ikke lenger skal kjøpe og selge, tiden da pengene har overflødiggjort seg selv. Denne vil kunne nås ved gjennomføring av *Totalitetsøkonomien*.

Vi skal nedenfor se de generelle punkter som naturnødvendig må føre til det forønskede resultat.

a) **Totalitetsøkonomiens formål blir å skaffe alle jordens snart 3 milliarder mennesker stadig rikeligere av alt hva de trenger av livsforbrødenheter til stadig billigere og billigere priser.**

Dette er menneskenes store felles interesse. Menneskenes viktigste levnetsforbrødenheter *vann* og *luft* koster intet. Det er overflod av det. *Målet er at det blir like lett og enkelt for menneskene å skaffe seg de øvrige livsforbrødenheter som de nu skaffer seg vann.*

b) Totalitetsøkonomiens nødvendige *grunnlag* er den statistiske fullstendige oversikt over menneskenes *behov*, deres *forbruk* og *konsum* på den ene side og på den annen side tilsvarende oversikt over de enkeltes lands og hele jordens *produksjon* av de forskjellige levnetsmidler.

Utgangspunktet blir en oversikt over menneskenes konsum idag. Det må deretter være gjenstand for vurdering av det *behov* menneskene videre har. Dette behov er egentlig nærmest ubegrenset. Utenom det absolutt nødvendige behov har vi det vi kaller i mer eller mindre grad luksus. *Men det som er luksus idag er blitt en nødvendighetsartikkel imorgen.* Tenk også på de mange ting som menneskene ønsker seg *bedre* enn de har dem idag: jeg nevner boliger, kommunikasjoner, skoler, sanitære forbedringer osv. osv., et endeløst felt for øket behov. *Behovet er således fremadskridende* og må være gjenstand for en bevegelig verdsettelse.

c) Produksjonsstatistikken måtte ikke alene omfatte hva der idag produseres på de forskjellige steder, men også en statistisk oversikt over de *råstoffkilder* som man idag kjenner og har til rådighet.

Kan *Nasjonenes Forbunds* kostbare administrasjon i Genève ikke brukes til annet, så ville den iallfall på det statistiske område kunne gjøre nytte for seg, om den tok denne sak opp.

d) Totalitetsøkonomiens videre grunnlag vil være *samfunnsregnskapet*, eller driftsregnskapet for menneskenes produksjon og konsum, i forbindelse med samfunnsregnskapets balansekonto eller status. Dette samfunnsregnskap

angir den matematiske lovmessige sammenheng i den menneskelige pengeøkonomi.

Et slikt samfunnsregnskap eksisterer idag ikke i verden. Og dog er det det enkle lovmessige grunnlag for enhver objektiv samfunnsøkonomi, som hittil all verdens sosial- og statsøkonomer ikke har kunnet skaffe. Vi skal senere se dets generelle innhold, og de konsekvenser det kan utledes av det.

e) På basis av de statistiske oppgaver og samfunnsregnskapet vil man kunne skaffe en grunnleggende *oversikt over produksjon og konsum i verden idag*. Man vil der av de enkeltes lands driftsregnskap, vi kan gjerne også kalle det husholdningsregnskap, kunne se hvilke faktorer er bestemmende for de produserte varers priser, man vil også ha det bokholdermessige grunnlag for tallmessig bedømmelse av hvilke land er billige eller kostbare levesteder. Man vil likeledes av forskjellige lands regnskaper kunne istandbringe driftsregnskaper for de forskjellige slags livsforbrødenheter, skaffe seg sikker oppgave over hvor betingelsene er til stede for den mest mulig rasjonelle fremstilling av hver av disse.

f) Man vil herunder snart komme til klarhet over at verden er «*lit*» og at *fellesinteressen* i verden er en avgjørende faktor, som ikke lenger kan oversees. Det enkelte land kan ikke være seg selv nok. Arbeidsdelingen og differensieringen er der og må utnyttes og utvides. Det ene land er så vel i sin produksjon som i sitt forbruk avhengig av andre land. Kommunikasjonene er stadig bedret og må utnyttes deretter. Nu spiser vi om våren i Norge epler som er vokset på New Zealand. Nu sender vi trådløse telegrammer rundt hele jorden for varebestillinger, omtrent som man i byene telefonerer etter varer hos kjøpmannen. Og likesom man før sa: Visergutten kommer straks, så sier man nu at det hurtiggående spesialskip på få dager skal være fremme med varene! *Vår skjebne er «sosialisert» og «internasjonalisert»,* hele verden har fellesinteresser. Et varelager i England, Belgien eller Tyskland er for oss like godt som et varelager i Bergen eller Oslo.

Etterhvert vil man være kommet så langt, og den teknisk-videnskapelige rasjonalisering er således gjennomført på totalitetsøkonomiens område, at de *forskjellige livsforbrødenheter blir masseprodusert på de steder i verden hvor betingelsene for den beste og billigste fremstilling er til stede*, hensatt til vedkommende konsumsjonssted.

(Den bransjesammenslutningstendens man delvis allerede har innen og mellom de enkelte land er i seg selv teknisk sett en riktig begynnelse til rasjonell ordening. Det er «bare» *formålet* for sammenlutningen idag, nemlig *høyest mulig pris og profitt*, som er feil).

g) Det er for en rasjonell produksjon gitt at de administrative «geografiske» grenser mellom landene må opphøre, hva råstoffer og vareproduksjon og konsumsjon

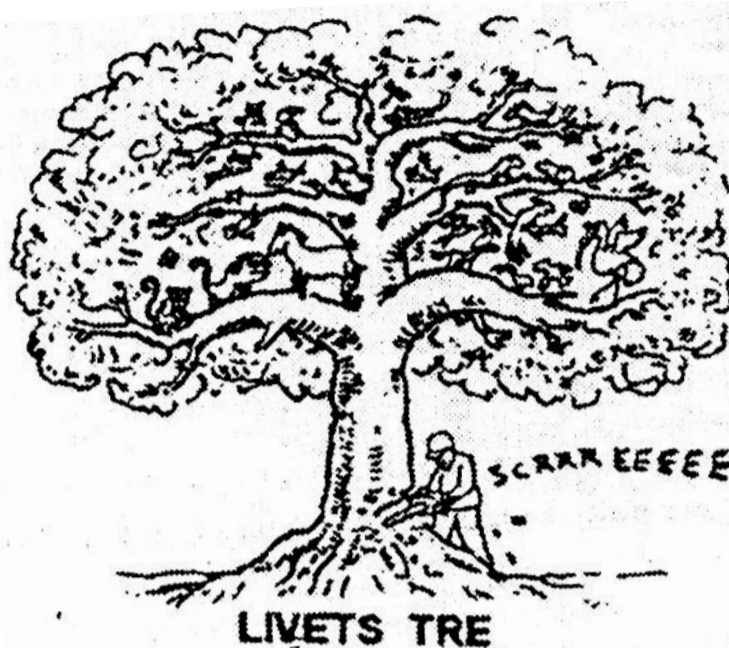
angår. *Tollgrenser* må rives ned, *frihandelen* gjennomføres i hele verden. Dette vil også føre med seg felles *internasjonal mynt*, og etter hvert gjennomført *bransjestyre* med selvstyre. Det er arbeidsdelingens prinsipp og spesialiseringen som kjennetegner vår tid. Skal produksjonen kunne rasjonaliseres og hensiktsmessig fordeles, må sakyndigheten og det personlige initiativ og ansvar over alt få komme til sin rett.

Tendensen i verden går i det siste tiår i *motsatt* retning av hva foran er angitt. Menneskene lukker landegrensene til, enhver stat ønsker å være seg selv nok, og bli mest mulig selvhjulpen hva de nødvendige livsforbrødenheter angår. Resultatet av dette livssyn kan vi se av at *verdenshandelen* i det nevnte tidsrom er blitt redusert til 1/3 av sin tidligere størrelse.

Denne utvikling er objektivt sett idag helt naturstridig og uhenktsmessig og har kun kunnet finne sted som følge av de feilaktige idealer og skjeve livssyn som preger vår tids ledende «politiske statsmenn», og som bunner i at hver enkelt folk innbiller seg fremdeles å leve i *mangelens tid* og således ha *motsatte* interesser av alle andre nasjoner. Idag lever vi imidlertid i *overflodens* tid og har felles interesser med alle verdens mennesker.

Når den *syntetiske produksjonsfremstilling* av luften og vannets elementer er gjennomført og kvalitativt står på høyde med organisk fremstilte livsforbrødenheter, vil dagens splendid isolasjon av hvert enkelt folk kunne høres, fordi dette da vil rasjonalisere produksjonslivet og spare transportkostninger og lette menneskenes strev. - Men foreløbig har det lange utsikter med å nå så langt, selv om vi nok engang kommer dithen. Til så er skjedd må da de enkelte nasjoner samarbeide som foran angitt:

h) Alle disse ting vil nødvendigvis gjennomføres av en *øket produktivitet* med avtagende arbeidstid, så den voksende menneskehet alltid likevel har *rikelig* med livsforbrødenheter, men for å oppnå *den billigste mulige pris* (henimot nullpris), så vil også en gjennomført **dekapisalisasjon**

med organisasjon av et lønnsomt prisfall allevegne i samfunnet og verden måtte gjennomføres. Dekapisalisasjonens vesen og virkemåte skal vi senere se på. Den avskaffer «kapitalismen».

i) Men dekapitaliseringen på det *økonomiske* område henger igjen nøye sammen med en nødvendig **decentralisasjon** på det *sosiale* område, - til fordel for det førnevnte bransjestyre. Bransjestyre er en nødvendig forutsetning for totalitetsøkonomiens gjennomføring. Det vil igjen bl.a. kreve *avvikling* av den stadig voksende *sentraliserte politiske statsinstitusjon*, som erstattes av en ganske enkel upolitisk sentralorganisasjon, hvis fornemste oppgave vil være å ivareta «helhetens», det samlede samfunns interesser, våre fellesinteresser. Staten og kommunene, med samt deres budgetter må altså *likvideres* og avvikles. Skatteligning i sin nuværende form må opphøre. Man må erkjenne at produktene, realverdiene er de grunnleggende for enhver fellesøkonomi, og at denne ikke kan baseres på skattlegging av skinnverdier, slik som nu stadig skjer. *Fellesøkonomien må bygges på produksjonslivets faktiske produksjonsoverskudd*. Man må komme over til også i det kollektive liv å disponere «privat», - altså slik privatmannen gjør i sin private bedrift.

k) Alle disse nevnte konsekvenser og nødvendige foranstaltninger vil tre tydelig og logisk frem når man studerer det generelle samfunnsregnskap og på bakgrunn av den psykologiske innsikt i og forståelse av menneskenes forhold til sine symboler, pengeinstitusjoner og stat. Vi skal senere noe mere i detalj se dette. Og samfunnsregnskapet gir også direkte anvisning på hvordan og hvorfor retning «nullpris» nås ved de angitte foranstaltninger. Men totalitetsøkonomien vil også kreve som nødvendig forutsetning en ny mentalitet. All *politisk økonomi* må således opphøre, og den rene eksakte, reale økonomi settes i stedet. Pengene må igjen bli fungible midler. Der vil videre trenges *en ny vurdering*, så realverdien settes over skinnverdien, menneskeverdien over pengeverdien og således

at det av Kristus anviste *gjensidighets- og tjener-system* blir rådende mellom menneskene.

Og hele forutsetningen for at menneskene idag dekker den nuværende produksjon, nemlig *å tjene penger på sine medmennesker* må i støpeskjeen. *En ny ånd* må bli den herskende i samfunnslivet: erkjennelsen av å arbeide i *felleskap* og for *hverandre*, må gjennomtrengte menneskene. Følelsen må bli sterk av at de ytelses det enkelte individ mottar i så stor overdådighet fra alle verdens mennesker, er overveldende i sammenligning med den ørlille små gjenydelse jeg som enkeltindivid kan gi igjen. Men hele denne følelse må få meg til å gjøre mine ydelser store, og mine fordringer små. *Vi må ikke måle med trange mål!* Det er betingelsen og vilkåret for å få del i overfloden og det godt stoppete og overfylte mål.

l) Det nye verdensbilde vil, båret av menneskenes erkjente fellesinteresse føre til menneskenes materielle frigjørelse. Motsetningsforholdet mellom varemengder og priser vil bortfalle.

Alle mennesker vil få nytte sin rett til arbeid. Men *arbeidstiden* vil kunne innskrenkes til en brøkdel av de åtte timers daglige arbeid som menneskene nu har, eller menneskene vil kunne arbeide på skift f.eks. i tre måneder og ha fri de tre neste. Istedenfor alle nu er organisert *mot* alle, krever totalitetsøkonomien alle organisert for alle. Proletarfilosofien, som Karl Marx er far til, blir en saga bare. *Særinteressen hos det enkelte individ vil falle sammen med fellesinteressen*. Menneskene vil ha erkjent og lært å praktisere at «alles vel er mitt vel», og «mitt vel er alles vel. Hva kan jeg gjøre for deg». Totalitetsøkonomien markerer helhetens, samfunnsfellesskapets evangelium. Det er en sådan gjennomgripende *nyorientering* verdens skjebne avhenger av.

Nærmere omtale av de viktigste springende punkter, som den nye vurdering, samfunnsregnskapet, dekapapisasjon og desentralisasjon vil skje i det følgende.

Oppmerksomhetsretningen

Alt i det menneskelige liv og samfunnsliv her i verden er et psykologisk spørsmål.

En viktig side blir da etter sin natur «oppmerksomhetsretningen», for denne side ved det menneskelige åndsliv hører med til det som i høy grad medvirker til å avgjøre ikke alene individets, men også menneskehetens skjebne. Den oppmerksomhetsretning som individet har, den medvirker nemlig til å utkrystallisere og frembringe som resultat den målbevissthet som individet har for sin livsførsel og dermed for sin livsskjebne.

På samme vis som for individet og individets sjel arter saken seg også for masse mennesket og massesjelen. Også her spiller oppmerksomhetsretningen en veldig rolle, noe som alle demagoger er fullt klar over. I sitt demagogiske spill er derfor dette å påvirke den aktuelle oppmerksomhetsretning hos masse mennesket, og søke svinge den i en bestemt ønsket retning, av stor betydning.

Vi husker dette fra verdenshistorien hvor det skildres om hvordan «herskerne», når de indre politiske forhold var vanskelige og prekære, således at en revolusjon og oppstand kunne befryktes, så søkte «herskeren» å bortlede massens oppmerksomhet fra de indre-politiske forhold, ved f. eks. å begynne

en krig mot noen nabostat, for at derved hans egen misære som «styret og hersker» skulle komme i skyggen og bli glemt.

Men dette spørsmål er aktuelt til alle tider, også i våre dager. Våre vitenskapsmenn har påvist at alle vanskeligheter i samlivet mellom mennesker og nasjoner på jord som innledningsvis nevnt, fullt og helt er et psykologisk spørsmål. Og at derfor løsningen av verdens floker i dag nå som før er avhengig av at menneskene *kjenner seg selv* og sin *egenart*, og derfor er oppmerksom på at utforskningen særlig av menneskets åndsliv er av avgjørende betydning. Samfunnsreformatorer søker derfor å vende menneskenes oppmerksomhetsretning mot dette mål: Lær deg selv å kjenne.

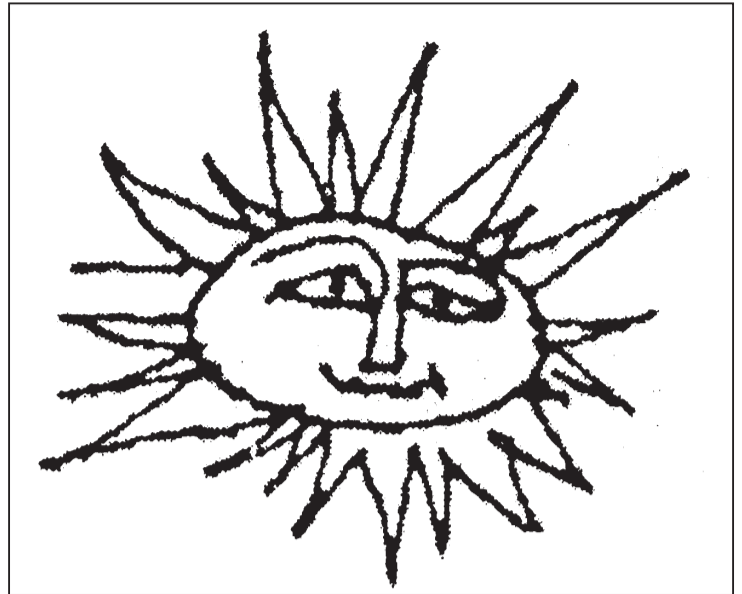
Men dette vil kunne være til skade for mange demagoger, hvis formål er av egosentrisk natur, hvorfor masse mennesket er av underordnet betydning. Vi ser det i dag hvordan mange demagoger søker å rette menneskenes oppmerksomhet ikke innad, men *utad* mot universitet, mot forholdene utenfor jorden. Ved at oppmerksomhetsretningen således endres, overskygges det virkelige: At mennesket lærer seg selv å kjenne, så derved demagogene ennå får en stakket frist til å opprettholde sin

egen maktstilling og hindre menneskenes selvutvikling.

Eksempler på hvordan oppmerksomhetsretningen bevisst søkes endret, opplever vi i vår tid, ja, hver dag. Nettopp i våre dager har vi opplevet hvordan *maktkampen i f. eks. Sovjet* har ført til kritiske situasjoner for makthaverne, som så har søkt å bortlede folkets oppmerksomhetsretning fra de indre-politiske forhold, og i dette tilfelle leder oppmerksomheten utadtil, således som vi hver dag opplever i Russland, - i forbindelse med *månesatelitter, romforskning og menneskenes beherskelse av verdensrommet*. Demagogene som arbeider for å øke sin egen maktstilling får derved en stakket frist. Menneskene er lette å narre, lette å lede vill.

Derfor spiller menneskenes kontroll over sitt eget åndsliv og tankeliv en avgjørende rolle for menneskelivets skjebne. Derfor er det av stor betydning at menneskene ikke lar seg villedes av demagoger som endrer massens oppmerksomhetsretning, men klart gjennomskuer dette demagogiske knep.

G. E. B. (1957)

Borgarlønn

Det er ikkje alltid så greitt å vera føre si tid. Du blir gjerne ledd av og halden for narr når du lanserer doggfriske tankar og radikale idear. Det har Venstre tidvis blitt utsett for. Der var dei tidleg ute med grønne skattar. Nesten ingen tok dei alvorleg. No blir det snart ein realitet.

Ein gong - det må ha vore på 90-talet - lanserte venstrefolk tanken om borgarløn. Dei vart møtte med overberande skuldertrekk. No har tanken slått rot.

Det er *Rolf Lunheim* ved NTNU i Trondheim som skriv om borgarlønn i Aftenposten. Han refererer til den tyske forretningsmannen Götz W. Werner, med 20.000 menneske på lønnslista. Han har nyss gitt ut debattboka «Inntekt for alle» (Einkommen für alle), og her tek han sterkt til orde for ei reform som han trur kan vera den mest lønnsame i vårt hundreår. Eg trur mannen har rett. Dette er ei reform så radikal og nytenkjande at NAV automatisk framstår som alderdommeleg. Ja, truleg kan mykje av NAV gravleggjast dersom borgarløna blir gjennomført. Slik kan mange av dei NAV-tilsette frigjerast til meir produktivt arbeid.

Werner slår fast at arbeid ikkje er som det ein gong var, til dømes i jordbruks- og industrisamfunnet. I dag kan leik og kunstnarisk utfolding vera meir verdiskapande enn tradisjonelt arbeid. Men folk tviheld på jobben sin, endå om dei vantrivst og veit at dei ikkje yter maksimalt, fordi dei treng lønna si. Med borgarlønn som basis kan dei lett skifta til eit arbeid dei finn seg betre til rette med. Arbeidskrafta kan flyta like fritt som kapitalen.

Borgarlønn vil også overflødiggjera mykje av det tunge byråkratiet som i dag skal kontrollera og behovsprøva alle krav frå sosialklientar, trygda og arbeidssøkjande. Når alle har ein sjølvskriven rett til borgarløn, kan vi setja strek for audmjukande prosessar med streng evaluering av verdig og ikkje verdig trengande. Borgarløna er utan vilkår.

Også professor Stein Kuhnle - også kalla Mr. Welfare State - leikar seg med tanken om borgarlønn som erstatning for det altfor tunggrodde velferdssystemet vi har i dag. Han noterer seg at temaet per dato er meir aktuelt i Tyskland enn i Noreg.

Det kan fort endra seg. Venstre bør kjenna si besøksestid og gjera borgarlønn til ny kampsak. Det kan gje lysare tider også for homo ludens - det leikande menneske. Kunne ikkje det vera noko?

Olav Kobbeltveit (B. T. 7/12 2007)

Rein mat, - og medisinbruken vil gå ned

Inge Lønning synest det burde vera forandring i folketrygda. Dei med god råd burde betale meir for egen medisin, var det ikkje så?

Det er nok mykje som burde forandrast. Men kvifor tenkjer ikkje styresmaktene på kvifor så mange må bruke tablettar og vera uføretrygda?

Det skal vera økologisk mat, men den er ikkje å få kjøpt. Kvifor kan ein ikkje stole på at mjølk er sundt. I dei siste åra har det vore tillete med maursyre i det økologiske foret. Kvifor kan departementet godta dette?

TINE gjekk da ut med: All kefir økologisk. Men fra den dagen kunne ein ikkje stole på at det økologiske er reint. Maursyre i det økologiske, er godkjent av EU.

På eit seminar i Bø i Telemark da det økologiske starta, var det ein dyrlege som sa at når kua får før som ikkje behagar, vert juret som ei nyre og skil ut. Dette har eg personleg opplevd. Fekk spørsmål om sukkersjuka bare etter 5 liter mjølk, der kua hadde fått litt tilleggsfør av rundball sprøyta med Foraform (83% maursyre).

Nå har auken av sukkersjuka nærast eksplodert i fleire år. Mange blir fødd med sukkersjuka og allergi, ja, også hjartefeil.

Eg fekk blodforgiftning av ein norsk grilla kylling i 1996. Den var ikkje stempla billig. Dei blei føra med vekstfremmande før, med formålet billig. Litt etter forgiftningen fekk eg eit blad som heite Gardbrukaren. Der skreiv ein dyrlege som og var professor, at dei siste 5 dagar før slaktning måtte kyllingane ikkje ha dette føret. Etter 5 dagar skulle det vekstfremmande føret som inneheldt sink vera ute av kyllingen.

Men den kyllingen eg kjøpte vart eg for seint klar over hadde vo-

re sjuk. Sinken fekk eg i kroppen. Blodforgiftning med utslag av fiolett her og der i 2 år. Så gjekk sinken ut i musklaturen, stive og tunge med verk. Då det kom til hovudet etter 4 år vart det tortur i 3 veker før eg kom på sjukehuset og fekk kortison. Desse kyllingane er enda ikkje merka billig.

Kvifor?

Det er mange som ønskar seg rein mat, men den er ikkje å få. Oppdrettsfisker dør av hjartefeil, kvifor ikkje stemple med føret?

Så lenge departementet skal ha vekstfremmande og billig uten å merke vara, synest eg alle bør få gratis medisin. Har enda sink i kroppen.

Eg vart forgifta av hagesprøyting utan då å vere klar over det. Giften kom då fra Amerika uten maske og overtrekksklær. Etter mange år med litt sprøyting kvart år forsto eg det var giften. Like etter siste sprøyting tok det tak i nakken og eg måtte kaste meg i senga. Låg i 10 dagar i høg feber og verk. Told ikkje tablettar, det var som meir gift i kroppen. Det hadde fått navnet Fibromyalgi og kom for meg direkte av gift.

Då var det eg måtte dyrke all maten rein og maten vart min medisin for å bli frisk.

Det var då 300 000 med Fibromyalgi her i landet. Ville gjerne hjelpe og møtte opp på 3 møte. Andre møte sa formannen, legen seier "dette kan de ikkje bli bra av, må bare trøste kvarandre." Tredje møte var det ein lege. Det var to som stilte spørsmål om maten, dei syntes den hadde betydning, men fekk ingen svar. Så var det eg sa, ja, eg har ete meg frisk på rein mat. Men då var legen utruleg rask, "mat har me ikkje tid til å snakke om."

Det er dårleg fortjeneste i land-

bruket. Departementet tenkte effektivitet for å få fortjeneste. Resultatet var at bonden slutta å tørke høyet på hesje. Då vart all kløver og urter bevart. Tørka dei på bakken, var det skånsom måte å snu med handrive. Då vart føret fullverdige om vinteren og mjølka det same. Alt føret til dyra må verra heilt reint, då er mjølka rein, og ikkje nødvendig med pastaurisering.

No er det for det meste silofør med maursyre som ensileringsmiddel. Sparar tid og pengar, som departementet har lagt opp til. Men føret er ikkje lenger fullverdige om vinteren, noko som kjem att på mjølka.

Vil departementet no tenke helse og spare utgifter på medisin og uføretrygd?

No er det truleg over 900 000 som har Fibromyalgi som ingen skal snakke om, eller hjelpe. Det er giften i maten og ureint som er årsak til dei aller fleste av desse.

Vil departementet tenke over kva Fibromyalgi kostar? Kanskje finne ut at bønder må ha lønn for sitt arbeide så dei har råd til å dyrke reint. Departementet må få vekk maursyre i føret, no med stadig nye navn, men meir og mindre maursyre.

Kva slags kvalitet på kjøtt med luta halm til sau og storfe? Kva med Mattilsynet etter maten er ødelagt av føret til dyra.

Kva tenker Inge Lønning?, kan de spare pengar med reint før til dyra, rein mat til menneske. Rein mat er det viktigaste for å halde seg frisk. Einaste medisin, om dei ønsker å bli friske av Fibromyalgi.

Ingrid Lia, 3810 Gvarv.

Jonas Salk om Den generelle evolusjonsteori

«I denne boken anvender Ervin Laszlo sin inkluderende tenkemåte til å sette sammen observasjoner og åpne for en forståelse av naturens lover og hvordan de virker i systemer som vokser og utvikler seg mot stadig større kompleksitet. ... Boken avdekker de store sveip i evolusjonen, i en form som er nyttig for både vitenskapsfolk og andre».

«En ny litteratur om evolusjon er på vei inn, en litteratur som går langt forbi Darwin og Wallace - de første som gjorde oss oppmerksomme på en evolusjon ut fra artenes opprinnelse. Evolusjon sees nå i en større sammenheng, som en universell tilstedeværelse, og slik at uten evolusjon kan ikke arter utvikle seg eller opprettholde seg selv. Vi kan nå legge inn dette som noe meningsfullt i den menneskelige sfære, og vi kan se at evnen til videreutvikling er den mest verdifulle av alle menneskelige egenskaper».

«Av denne grunn trenger vi å forstå fenomenet evolusjon til bunns; vi kan ellers bli ute av stand til å opprettholde vår plass i det totale evolusjonære bildet. ... Denne boken hjelper oss til å se den enorme utfordring som tingenes tilstand presenterer for oss og kommende generasjoner. Kan vi takle dette? Har vi nok tid? Jeg velger å tro det, forutsatt at vi ikke kaster den bort. Det er dette vi må ta til oss, en dyp mening som resultat av den sterke interessen for evolusjon i vår tid. Denne boken gir en nyttig, omfattende og opplysende respons på dette».

(Forord til *Evolution: The Grand Synthesis*, 1987)

Det kristne ekteskapets død

Av Nina Karin Monsen

Regjeringens forslag til ny ekteskapslov diskriminerer alle religiøse mennesker, skriver filosof og forfatter Nina Karin Monsen.

I Norge har vi religionsfrihet. Grunnloven § 2 sier: «Alle Indvaanere av Riget have fri Religionsøvelse». I Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen (1950), heter det (forkortet av meg): «Enhver har rett til religionsfrihet. Denne rett omfatter frihet til offentlig å gi uttrykk for sin religion eller tro gjennom undervisning, utøvelse, tilbedelse og ritualer. Ingen må utsettes for tvang som vil kunne innebære et inngrep i hans frihet til å ha en religion eller tro etter valg».

Religionsfrihet må innebære at det kristne (fra nå av synonymt med religiøse) ekteskap har rett til å eksistere i det offentlige rom. Men den rød-grønne regjeringens forslag til ny felles ekteskapslov for enkjønnede og tokjønnede par, vil sette en stopper for det. Om forslaget vedtas blir bare livssynsfriheten igjen.

Regjeringen har kalt sitt forslag for nøytralt. Det er visstnok fordi loven ikke skal skjelle mellom det tokjønnede og enkjønnede par. Men den aksepterer homofili, hvilket ingen religioner gjør. Forslaget er altså ikke nøytralt. Det diskriminerer alle religiøse mennesker.

Snever og diskriminerende

Den nye lovteksten blir selv et livssyn. Den kan bare tolkes humanetisk, ateistisk og/eller agnostisk. En kristen fortolkning av lovteksten, uansett hvor velvillig man måtte være, blir ikke mulig. Lovteksten tar parti for dem som ikke betrakter homofili som en synd, og mot det kristne ekteskapet med en kvinne, mann og felles barn. Med denne lovteksten blir flertallets kristne frihet ikke mulig å uttrykke

i det offentlige rom når det gjelder ekteskapet.

Den nye loven er ikke romslig, som mange tror, den er snever og diskriminerende. Den tar standpunkt i sentrale religiøse spørsmål og vil ikke få gyldighet for kristne. Den har dessuten tilbakevirkende kraft og vil endre ekteskapet for alle kristne i landet, samt muslimer, jøder osv., som har giftet seg under norsk lov. Den vil gjøre det umulig for kristne mennesker å gifte seg i fremtiden. Den nye ekteskapsloven vil bare kunne brukes av mennesker som benekter Guds eksistens eller som stiller seg likegyldig til religion.

Den nye lovteksten kan ikke være grunnlag for en nøytral, sekulær, felles borgerlig seremoni alle kan delta i. Den blir ikke et minste felles multiplum.

Sekulære livssyn

Såkalte sekulære livssyn er ikke nøytrale i kristne spørsmål, de tar parti mot eller er så fjerne i forhold til kristen tenkning at de ikke burde ha talerett. De avviser og/eller benekter Guds eksistens og stiller seg likegyldige til kristne dilemmaer. De har ikke et basalt tankegods som kan utforme en felles ekteskapslov som omfatter kristne. Det gjelder for alle religioner at de ikke hviler på noe annet enn troen på Gud og Guds ord.

Med den nye lovteksten blir kristendom og annen religion angrepet. Loven vil være en hindring for nye ekteskap og grunnlag for skilsmisse for allerede gifte. Hvilke kristne vil være gift etter en antikristen lov? Vil våre biskoper, prester, diakoner, alle hundre tusener av kristne ektepar, være det? Vil de gå foran og privatisere sin gudstro og sitt ekteskap? Vil de akseptere at kristendommen fordrires fra det offentlige ekteskapets rom, og at kun humanetikere, ateister og agnostikere kan utøve sitt livssyn der?

Det hjelper ikke å bli velsignet i en kirke eller moské etter at den nye lovteksten er innført. Verken kirken eller moskeen kan i prinsip-

pet anerkjenne en antireligiøs lovtekst. De kan ikke akseptere nettopp det de ikke aksepterer. Alle religiøse mennesker vil bli krenket av å bruke den nye lovteksten og bli hindret i å utøve sin religion i det offentlige rom på et vesentlig område som ekteskapet. Religionenes motstandere får ingen problemer.

Religionsdiskriminering

Om kristne mennesker vil ta den nye loven i bruk, diskriminerer de derved kristendommen. Bare de som aksepterer religionsdiskrimineringen kan fortsette å være gifte. Noen kan standhaftig lese lovteksten på den gamle måten og tro at de kan definere verden i sitt eget hode helt alene. Det er nettopp hva regjeringen ønsker.

Ingen prest kan velsigne det nye ekteskapet uten å fornekte sin tro. Velsignelsen må i så fall helt løsrires fra ekteskapsinngåelsen. Uansett hvordan man snur og vender på det, blir kristen tro henvist til det private hode. Vi blir om loven vedtas antireligiøst gift, enten må vi velge skilsmisse eller vedstå oss religiøs likegyldighet.

Det er vanlig at slike som pårøper seg nøytralitet ofte er på fiendens side. Det er også tilfelle her. Fienden er antireligiøse grupper som bekjemper kristendommen. Nøytralitet er et tilsløringsord for makt som ikke tåler innsyn. Med dette forslaget tar den rød-grønne regjeringen standpunkt mot troen og foretrekker et samfunn av gudsfornektende og religiøst likegyldige fremfor kristne.

Svak og tafatt

Paradoksalt nok er Kongen i statsråd, ved kirkeministeren, overhodet for statskirken. Hans fremste oppgave er å sørge for kristnes religionsfrihet. Når Giske nå gjør religionen privat får han snart ingen kirke lenger, kristne kan ikke anerkjenne hans autoritet. Alle problemene den nye lovteksten skaper skyves over på den enkelte kristne. Statskirken har lenge vært svak og tafatt. De fleste har ennå ikke opp-

daget at den nye ekteskapsloven konverterer alle ekteskap, tar parti mot religionsutøvelse i det offentlige rom og for utøvelse av antireligiøse livssyn. Bare humanetikere, ateister og agnostikere vil kunne utøve sitt livssyn offentlig etter den nye loven. En liten livssynsgruppe får fullstendig makt over ekteskapet som institusjon.

Så lenge lovendringen kamoufleres med at den er et gode for homofile, vil mange si ja til endringene. De er redde for å utpekes som intolerante. Men det ekteskapet de homofile får er ikke det gamle kristne ekteskapet. De får bare den nye antireligiøse livssynsversjonen.

Ekteskapet forsvinner

La meg gjenta, slik at det trenger gjennom verdens støy: Religionsfriheten vil oppheves med denne loven. Det kristne ekteskapet forsvinner. Den rød-grønne regjeringen tenker som sosialister og kommunister alltid har gjort: ut med religionen. Religion og politikk er ofte naturlige motstandere. Alt er politikk, sa AKP-ml i 70-årene.

Med denne loven blir det gjennomført for ekteskapet sin del.

Det regjeringen burde gjøre er å kaste forslaget i papirkurven, og beholde partnerskapsloven som den er.

(B. T. 17/12 2007)

Borgerlønn kan gi

- frihet fra sult
- overflodpsykologi som gir initiativ, tro på livet og solidaritet
- kortere arbeidstid
- menneskets mulighet til å komme nærmere åndelige spørsmål
- premisser for utvikling av grønne verdier
- oss visshet om at vi er født til å leve i dynamisk samspill med andre personer
- oss gratis forbruk av visse varer (brød, melk og grønnsaker?)
- økte premisser for menneskerettighetene

Astrid Strømme

Eg ser ein blome

Eg ser ein blome vekse fram i vinterens snø.

Av hjartas lengsel etter ljøs og vår i vår hug - er den sprunge.

Eg ville i denne snøverd gi den til deg. Den er våren som lever inst i oss alle.

Den er raud som hjarteblod, og den eig ei smerte -, og av lengsel etter våren i vår hug er den runne.

Så åpnar vi vel vårt sinn og let den bløme -, med doggperlur skire og friske -. Den ber bod om ein sommarveg vi alle ein gong skal vandre.

Armand Nyhus

Politikere – hva nå?

Kanskje var artikkelen (Arbeiderpartiet – Norges ”største” trossamfunn) til Lars Rønbeck i avisen Dagen, 21. januar, for provoserende for en del politikere.

I DEN SAMMENHENG sikter jeg imidlertid ikke bare til de tradisjonelle sosialister – med Arbeiderpartiet i spissen. Tvert imot. Legger man sammen brikker i det politiske spillet, er jeg helt enig i formuleringen til Rønbeck: Her sitter de sammen med de andre noe mindre menighetene i bønnestilling vendt mot sin ”yppersteprest” – Stortings Presidenten.

PÅ SAMME SIDE skrev Johan I. Holm, Rogalandsutvalget mot norsk EU-medlemskap, en av sine mange artikler omkring EU/EØS-systemet. Holm har i årevis belyst systemet og dets følger. Og bare en debatt – med utgangspunkt i Grunnloven og dens intensjoner – vil avsløre hva som i lang, lang tid har skjedd foran nesetippen til folk

flest. I demokratiets navn, riktig nok, men med et sluttresultat som er alt annet enn demokrati.

DAGEN – og andre aviser – vil de påta seg oppgaven å avsløre i klartekst den politiske galskap og det nettverket som vi alle nå spreller i? (Jeg viser ellers til en nettside som er høyst aktuell i folkeopplysningens tjeneste: <http://www.rikskanalen.net> - et nettsted som i sin tur viser til også andre – der kunnskap og faktaopplysninger fremkommer).

APROPOS BRIKKER i det politiske spillet: Jeg viser også til advokat Kr. Almås – som i årevis har avslørt hva som har foregått. Advokatens seneste artikkel som jeg har sett – ”Naturvernhysteriet” – finner man på <http://agderavisen.com/article.php?story=20071216170129470>

Advokaten har aldri lagt fingrene i mellom. Heller ikke denne gang.

ABEL STRUKSNES har på sin nettside <http://www.endtime.net> informasjon som gir all grunn til dype ettertanker. Hans artikkel i Dagen, 16.1.08, har derfor naturlig nok overskriften: Har den tredje verdenskrig begynt?

DET SPØRSMÅLET – sammen med spørsmålet i overskriften for dette innlegget – ber jeg tenkes igjennom, spesielt av borgere som har tenkt å møte frem ved Stortingsvalget i 2009. Det er dere som velger politikere - og gir til syvende og sist dermed også grønt lys for galskapen som skjer blant politikere i Stortinget.

Thorbjørn Andersen.
Halden

Borgerlønn uten vilkår

Ideen om en borgerlønn, eller borgerinntekt, er langt fra ny - den har dukket opp i offentligheten med jevne mellomrom, skriver Nanna Kildal

Av Nanna Kildal

Den 7. desember har Olav Kobbeltveit noen refleksjoner omkring ideen om en «borgerlønn» som ber om en nyansering. For det første presenterer han borgerlønn-ideen som noe partiet Venstre skal ha æren for her i landet, og i tillegg mener han at Venstres idé nå har slått rot, som andre «duggfriske tanker og radikale ideer» Venstre har stått for.

Ideen om en borgerlønn eller borgerinntekt dukket opp i offentligheten da Thomas Paine presenterte den første kjente formuleringen av et slikt forslag i boken *Agrarian Justice* fra 1796. Paines begrunnelse var at jorden i sin ubearbeidede form tilhører alle mennesker, som derfor bør motta en grunnkapital fra samfunnet som kompensasjon for det som er blitt fratatt dem gjennom den private eiendomsretten: Ingen skal ha det dårligere i dag enn i en naturtilstand med felleseie.

Spennvidde

Senere er denne ideen - med ulike begrunnelser - blitt fulgt opp av en rekke politikere og akademikere, bl. a. har syv nobelprisvinnere i økonomi vært opptatt av ulike varianter av en borgerinntekt: Milton Friedman, James Meade, Paul Samuelson, Herbert Simon, Robert Solow, Jan Tinbergen og James Tubin.

Det er stor spennvidde i argumentene for en borgerinntekt, fra

sosial rettferdighet til fattigdomsbekjempelse, byråkratisk forenkling og økonomisk effektivitet. En slik ordning blir for eksempel i dag diskutert som en mulig løsning på fattigdomsproblemene i land med store naturressurser, som Sør-Afrika og Brasil. I 2004 undertegnet president Lula en lov som gradvis vil kunne sikre alle brasilianske borgere et visst økonomisk grunnnivå, uavhengig av arbeidsinnsats, finansiert bl. a. ved renter av investeringer i Brasils naturressurser. Alaska innførte allerede i 1982 en type borgerinntekts-system, en såkalt dividende. *The Alaska Permanent Fund*, som ble etablert for å sikre befolkningens felles arverettigheter til landets naturressurser, fordeler hvert år deler av overskuddet fra sine innbyggere, inklusiv barn, som har vært bosatt i landet i minst ett år. I 2007 var summen 1654 dollar per person.

Men ikke i Norge

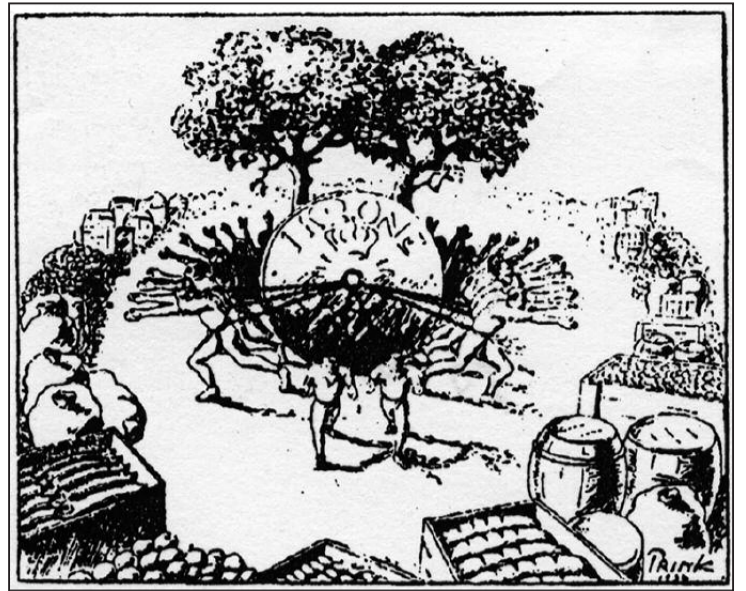
Venstres idé er m.a.o. ikke «duggfrisk», men har for lengst slått rot i en rekke miljøer. The Basic Income European Network (BIEN), som ble etablert i 1986 og som nå er blitt et globalt nettverk av forskere, politikere og aktivister, har holdt diskusjonene i gang gjennom konferanser, seminarer og publikasjoner. I Norden har Finland og Danmark hatt en «borgerlønn» på den politiske dagsorden med jevne mellomrom siden 1960-tallet, mens Sverige og Norge ikke har gitt denne ideen nevneverdig oppmerksomhet. De fleste i Norge tenker nok som det fremgår av Kobbeltveits artikkel, at selv om temaet er aktuelt andre steder, er det - av en eller annen grunn - ikke aktuelt i Norge. Men det burde det være. Skjønt, ikke fordi Homo Ludens skal gå lysere tider i møte, slik det avslutningsvis blir antydning av

Kobbeltveit. Det er problematisk å gi en god begrunnelse for at alle medlemmer av et samfunn skal garanteres en statlig inntekt uten vilkår, som tar utgangspunkt i vår alles rett til å være «lekende mennesker».

Sterk arbeidsetikk

Det finnes imidlertid andre begrunnelser som er lettere å forsvare, selv i samfunn som har stort behov for arbeidskraft, og som preges av en sterk arbeidsetikk, som det norske. Blant flere sosialpolitiske begrunnelser for en vilkårsløs borgerinntekt er for eksempel en, at velferdsbyråkratiet både vil oppnå store effektivitetsgevinster og et mer avklart forhold til sine klienter. Som Kobbeltveit er inne på vil mye dyr og krenkende kontroll av vilkår som klientene skal oppfylle, falle bort, og velferdssystemet vil forenkles. Milton Friedman argumenterte for eksempel i sin tid for at en «negativ inntektsskatt» (NIT), som er en form for borgerinntekt, ville innebære en bra trimming av velferdsstaten. Dette er et argument som også er gyldig i en norsk virkelighet.

Det viktigste sosialpolitiske argumentet er imidlertid at en vilkårsløs borgerinntekt kan bidra til å øke sysselsettingen ved å løse opp den såkalte trygdefellen. Fordi tildelingen av en grunninntekt er betingelsesløs, blir den ikke trukket tilbake i det øyeblikket at grunninntekten kan kombineres med andre inntekter, inntil et visst politisk bestemt nivå. Dermed reduseres den inntektsusikkerheten som oppstår for den som i dag går ut av en sikker trygdeordning og over i et uforutsigbart arbeidsmarked.

Trygdefellen

Mens dagens velferdsordninger styrker insentivene til arbeid ved å gjøre velferdsytelsene mindre attraktive, skaper borgerinntekten insentiver til arbeid ved å la arbeidsinntekten legge seg på toppen av grunninntekten. Og selv om diskusjonene er mange om hvilket nivå grunninntekten bør ligge på, er det et grunnleggende poeng med en slik ordning at den skal kunne kombineres med andre inntekter, og at de som befinner seg i arbeidsmarkedets ytterkant dermed lettere kan bevege seg inn og ut av arbeidslivet. En grunninntekt vil kunne bidra til å dempe motsetningene mellom arbeidsmarked og velferdssystem.

Et annet aspekt ved trygdefellen, som særlig økonomer er opptatt av, er den mangelen på betydningsfulle forskjeller som ofte eksisterer mellom nivået på velferdsytelsene og inntektene fra lavtlønnsarbeid. Når arbeidsinntekten ligger på samme eller lavere nivå som de offentlige ytelsene, kan den implisitte skattesatsen på egen arbeidsinntekt ofte bli på over hundre prosent. En grunninntekt vil derfor kunne styrke insentivene til arbeid på en langt mer positiv og

effektiv måte enn de eksisterende ytelsene, etter som skattleggingen ikke starter ved første krone.

Sårbare individer

Det er naturligvis flere problematiske sider ved en slik ordning. Som Kobbeltveit påpeker kan arbeidstakere med borgerinntekt som basis lett skifte arbeid til de finner noe de føler seg vel med. Den andre siden av medaljen er imidlertid at en slik ordning kan bidra til å opprettholde et lavtlønnsmarked for ukvalifiserte arbeidstakere.

Uansett - arbeidstakerne får mer positive insentiver til arbeid, de får valgmuligheter, en mindre ydmykende behandling og en mer anstendig inntekt. En viktig grunn til at en vilkårsløs grunninntekt bør være et aktuelt tema også i Norge, er m.a.o. at en slik ordning hindrer utbytting av de mest sårbare individene, de minst attraktive på arbeidsmarkedet, de som blir plassert i obligatoriske arbeidsprogrammer og som må utføre arbeid på betingelser som ingen andre hadde akseptert.

(B. T. 20/12 2007)

Årets rekord?

Av Svein Otto Hauffen

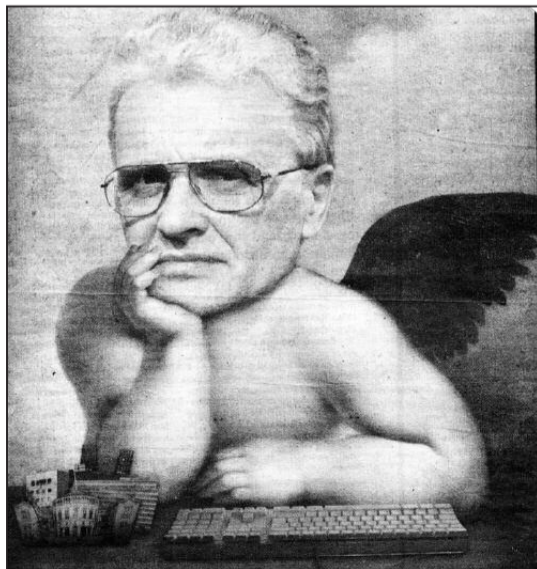
Gjelder rekord i underlige historier. Den ble berettet i bladets november-nr. Den positive respons ved flere personlige henvendelser, foranlediget følgende supplerende tilleggs kommentar. Den innledes med en kort resymerende begrunnelse for nevnte.

Morgenbladet publiserte Gudmund Hernes' presentasjon av en e-mail, angivelig mottatt fra det hinsidige, fra nylig bortgagne Einar Førde. Med en tosiders utredning om Førdes «himmelsyn» på dagens politikk m.m. Av plass- og kvalitets-hensyn sendte jeg sammendrag av det beste fra nevnte, til SLs november-nr. Det avsluttes med en velskrevet kritisk kommentar av Inge Lønning. Og innledes muntert kommenterende av undertegnede som bl. a. viser at saken har flere sider. De belyses lett ironisk, i satirisk retning, i de to første korte innlegg. Med det seriøse og underholdende i et balansert forhold.

Hodejegere i mellom

Det første av nevnte bidrag: «Hodejegere på krigsstien» innledes med en kort aktuell beretning om hvordan godtroende i USA innbildes at dypfrysing av avdøde hoder, er midlet sin senere gjenoppliving. Uvent der: Endog kloning av «hodekandidater» er foreslått. Hvem vet - hvilken forskjell gjør det i siste instans om man går iskaldt løs på de klonete hoder, eller på de uklonete, for dypfrysing?

Det hører med til historien at den illustreres med Einar F. i «engleham». «Avbildningen» er en historie for seg. Berettet i førnevnte bidrag.

Noen ville kanskje si: Avbildning av Einar F. i egen høye person. Skjønt ordene «person» og «egen» er vel utgått på dato, for den som er «avgått». Og slik sett kunne det ved mulig optining av bunnspekte klonete hoder, eller andres huer, kanskje sies som jeg diverse år tidligere sa om en spesiell utgave av boken «Hvem, hva og hvor i Steinkjer»: - «At man der neppe finner ut av hvem er hvem, og hva er hva og hvor er hvor».

Kjennetegn

Lik barnets lek med dukker, er psykopaters jakt på syndebukker, og primitive drift til selvopphøyelse, ved fornedring av andre som de - «dukker».

S. O. H.

Mental defekt

Psykopater er mentalt defekt. Kjennes på at de, tross intellekt, manisk vil dømmes andre! I stedet for omvendelse - for seg selv å forandre.

S. O. H.

Jan Bojer Vindheim:

Ansar al islam og kurdisk islamisme

Forts. fra Samfunnsliv nr. 1-2008:

Ansar al islam og kurdisk islamisme av Jan Bojer Vindheim (hentet fra <http://www.vindheim.net>)

Denne artikkelen tar for seg samspeilet mellom religion og politikk i de kurdiske områdene av Irak. Spesielt tar den for seg hvordan den islamistiske grupperinga Ansar al-Islam i siste halvdel av 1990-åra fant seg et fysisk, ideologisk og åndelig rom i det kurdiske selvstyreområdet.

DEL 2

Ansar al Islam og Mullah Krekar

Nå la det iranske regimet også press på sine klienter, som på ulike vis omfattet både PUK og IMK. Derfor ble det i 1997 inngått en våpenhvileavtale som innebar at IMK fikk det sivile herredømme rundt Halabja, mens PUK skulle ha det militære ansvaret. (Burke 2003: 202)

Blant de radikale islamistene som støttet IMK var det ikke alle som ville akseptere en slik pragmatisk avtale med fienden. Flere ytterliggående fraksjoner brøt ut av IMK, nektet å akseptere våpenhvileavtalen og befestet landsbyer i utkanten av IMKs område langs grensen til Iran.

Disse gruppene kan plasseres innenfor den islamske fornyelsesretningen salafiya, men har også elementer av den konservative retningen wahhabi-islam. Wahhabitretningen er rådende i Saudi-arabia, og hadde gjennom sine økonomiske bidrag betydelig innflytelse på IMK.

De mere ekstreme versjonene av salafiya-islam mener saudiaraberne har solgt sin sjel til USA, og bare bruker sin islamisme som et hyklers alibi. (Kepal 2002: 220) På samme måte mente utbryterne fra IMK at denne organisasjonen sviktet i gjennomføringen av sharia i tillegg til å ha forrådt sine prinsipper ved å gå inn i et formalisert samarbeide med PUK og KDP. (Burke 2003: 202)

Den viktigste av disse salafi gruppene er Ansar al Islam, hvis leder og grunnlegger Najmuddin Feraj Ahmed er bosatt i Norge og kjent under navnet Mullah Krekar. I sin bok "Med egne ord" skildrer Krekar sin politiske og religiøse oppvåkning i Suleimaniyah:

Kommunismens ideer om klassekamp og samfunnsstruktur tiltrakk meg, men jeg hørte ikke hjemme i kommunismens ateisme eller dens etikk og moral... Den islamske bevegelsen, derimot, representerte en helt annen dimensjon. Jeg besøkte moskeenes ro, og jeg begynte å be. (Krekar 2004:22)

Ved de kurdiske universitetene i Suleimaniyah og Irbil studerte Krekar arabisk og leste dessuten islamsk litteratur på fritida. Her

traff han også sin framtidige kone Rohkosh, som da var med i en kommunistisk ungdomsorganisasjon. Hun fant det likevel ikke vanskelig å gå over til Krekars radikale islamisme. (Krekar 2004: 27 ff.)

Det er verdt å merke seg at både islamisme og kommunisme framstår som mulige valg for studentene i Kurdistan. Andre steder både i den muslimske verden og i Vesten har vi sett mange eksempler på at tidligere marxister har funnet seg til rett i islamistiske organisasjoner. (se f.eks. Vogt 2004: 54 ff)

Najmuddin Feraj Ahmeds bakgrunn er interessant fordi den svarer til et generelt mønster. Mange av de framtrepende medlemmene av slike islamistgrupper har høyskoleutdannelse, gjerne innen tekniske fag, men mangler teologisk fagkunnskap. (Vogt 2004: 238 ff.) Mullah Krekar og andre åndelige ledere i slike grupper har derfor utviklet en forståelse av Koranen og hadithene basert på nærlesning av teksten uten å gå veien om innarbeidet tolkningstradisjon. Begrepet salafi, som betyr tilbake til røttene, innebærer nettopp en slik avvisning av den etablerte skriftforståelsen. (Kepal 2002: 220)

Krekar mener selv det ligger en innebygd konservatisme i sunni-islams maktstrukturer. I sin selvbiografi skriver han: "... det sunni-muslimske presteskaperet ... ser på maktthaverne som en samlende faktor som det ikke må gjøres opprør mot." (Krekar 2004: 74)

Ansar ved makta

I 1982 hadde Krekar flyktet til Iran, og derfra forsøkt å danne en kurdisk islamsk militis med iransk støtte. Forsøket mislyktes til tross for at "grasrota levde i håpet om en gang å se en væpnet islamsk gruppe gjøre sin entre i kurdisk politikk". Fra 1984 underviste han ved det islamske universitetet i Peshawar, der han sto i nær kontakt med de afghanske motstandsgruppene, og opprettet et herberge for kurdiske mujahedin. (Krekar 2004: 33 ff)

I 1991 vendte Ahmed/Krekar tilbake til Kurdistan, der IMK nå var blitt en maktfaktor i det autonome kurdiske området. Mange andre kurdiske veteraner fra Afghanistan vendte også tilbake, sluttet seg sammen i ulike kampgrupper og rekrutterte lokale ungdommer. Disse gruppene var en vesentlig del av dem som etter 1996 brøt ut fra IMK, og fra 1997 av ble maktthaver i sitt eget islamistiske minikurdistan. (Burke 2003: 201)

De sharialovene Ansar legger til grunn for sin straffelov er basert på den strenge Hanbaliskolen innen islamsk lov, mens kurdiske sunni-muslimere tradisjonelt har fulgt lovskolen til Shafi'i. Dette har skilt kurdiske fra andre sunnimuslimere, som stort sett følger lovskolen Hanafi. (Kreyenbroek 1996) Det styresettet Ansar al Islam innførte i sin enklave var derfor helt ulikt de religiøse så vel som de politiske tradisjonene i området. Endel av bakgrunnen for at en slik endring ble mulig ligger i svekkelsen av tradisjonell lovforståelse gjennom sekularisering og dyptgripende sosiale endringer.

Hawramath området, der Ansars enklave ble opprettet, var tradisjonelt preget av sterk religiøs pluralisme, og en rekke religiøse minoriteter hadde funnet tilhold her. Som følge av krig og sosial uro var den opprinnelige befolkningen i landsbyene sterkt redusert. Den befolkningen ansar al islam hersket over var derfor et utvalg aktivister fra nær og fjern, og rester av en mere eller mindre velvillig sivilbefolkning. (Kreyenbroek 1996)

Området rommer flere landsbyer der en stor del av innbyggerne tilhørte al Haqqa, og andre landsbyer med sarkofager, gravmæler for uortodokse sufisjeiker. Slike sarkofager er ofte pilgrimsål for den gravlagte sjeikens etterfølgere. Under Ansar fikk haqqakurderne valget mellom å flykte eller gå over til sunni-islam. Muslimer som fulgte andre retninger enn ansar al islams salafilære ble også forfulgt. Flere av de gamle sufigravmælene ble ødelagt, og levningene av de hellige menn kastet ut over bakken. (Mirahmadi 2002)

Den uavhengige gruppa Human Rights Watch arbeider systematisk med å avdekke overgrep i Midtøsten. Ifølge HRW var det i enklaven påbudt å gå i moskeen og å bære skjegg (for menn) eller heldekende slør (for kvinner). All utdanning for kvinner ble forbudt, og alle bilder av kvinner fjernet fra produkter i butikkene. Musikk i alle former ble forbudt. Instrumenter, videospillere og parabolantenner ødelagt. Politiske motstandere, inkludert soldater fra PUKs væpnede styrker ble torturert og grovt lemlestet. (Human Rights Watch 2003) Til den norske journalisten Henrik Hovland fortalte landsbyboere at ansar hadde pålagt småjenter å dekke seg til, forbudt sang og dans i brylluper og ilagt bøter for latter. (Hovland 2004)

Ansar al islam og Al Qaeda

Ansars militis omfattet ikke bare lokale kurdere men også en stor andel veteraner fra krigen i Afghanistan. Krekar avviser at afghanske eller tyrkiske mujahedin deltok, men innrømmer dermed at kurdiske og arabiske afghanistanveteraner var tilstede. (Krekar 2004: 115) I oppløpet til det amerikanske angrepet på Irak i 2003, forsøkte CIA å påvise en forbindelse mellom ansar al-islam, Taliban og al Qaeda. En ideologisk forbindelse til Taliban er åpenbar, noen organisatorisk forbindelse har det derimot ikke vært mulig å påvise. I sin selvbiografi avviser Krekar enhver forbindelse til Al Qaeda, men han har i intervjuer med Der Spiegel og med det norske tidsskriftet Babylon rost Osama bin Laden og framhevet Talibanregimet som et godt forbilde for et muslimsk styresett (Olsen 2004, McNichol 2003).

Å karakterisere Ansar som "en avdeling av al Qaeda" blir likevel å tillegge al Qaeda et urealistisk organisasjonsmønster. Ansar har neppe tatt ordre fra noen, men har operert - og opererer fortsatt - innenfor en forståelse av virkeligheten som deles av Osama bin Laden og mange andre islamister. (Burke 2003: 199 ff.)

Et viktig ledd i Ansar al-Islams kampanje mot de verdslige maktthaverne i Sør-kurdistan var opplæring av selvmordsbombere. En av disse var en 19 år gammel gutt, Didar Mohammed, som ble avslørt og arrestert da han var på vei inn i et av PUKs kontorer sommeren 2002. Til den britiske journalisten Jason Burke sa Didar: "Jeg mente det var min plikt å drepe funksjonærene [på PUK-kontoret] fordi de var vantro. Jeg gjorde min plikt i den hellige kampen for en sann islamsk stat i Kurdistan. Til siste øyeblikk var jeg glad for å dø." (Burke 2002)

Som del av det amerikanske angrepet på Irak våren 2003 ble Ansars enklave erobret av PUK-styrker med amerikansk støtte. Ansars tidligere støttespillere i Iran holdt seg i ro, men tillot ansars peshmergaer å flykte over grensa. Et utilsikket resultat av dette, later til å være at endel av ansaraktivistene nå har utviklet et terrornettverk av den typen amerikanerne forsøkte å bevise at de tilhørte. En rekke seinere selvmordsaksjoner i det kurdiske området og andre deler av Irak har forbindelseslinjer til Ansar.

I Krekars selvbiografi nevnes det i en bildetekst at hundre mennesker ble drept av selvmordsbombere i Irbil i februar 2004. Krekar unnlater å nevne at en tidligere ukjent gruppe med navnet ansar al-sunna tok på seg ansvaret for disse aksjonene og hevdet de ble utført til støtte for "våre brødre i ansar al islam". (News com 2004) Underskriveren av oppropet og den antatte leder for Ansar al Sunna er Abdullah Shafee, som forøvrig har figurert sammen med Mullah Krekar på et fotografi i Dagbladet (Hovland 2004).

Oppsummering

De islamistiske grupperingene i Nordirak oppsto i en situasjon med voldsomme og raske sosiale endringer. Det sekulære Baathregimet i Bagdad ble konfrontert av sekulære kurdiske grupper, basert på tradisjonelle klaninteresser og klient-patron forbindelser. Islamistene framsto som en opposisjon innen opposisjonen, med front så vel mot Saddam Husseins brutale diktatur som mot de korruperte og etter islamistenes syn - degenererte klanlederne i de dominerende kurdiske partiene KDP og PUK.

IMK og de mange mindre islamistiske gruppene viser både moderne og premoderne trekk. IMK var opprinnelig nært knyttet til muslimbrødrene og den saudiarabiske wahhabisekten, men ble hurtig dominert av mere radikale tendenser, ikke minst gjennom kontakt med mujahedin som vendte tilbake fra krigen i Afghanistan. IMK framsto som moderne ved å appellere på tvers av klangrenser og ta avstand fra klanledernes og de etablerte partienes korrupsjon. Derfor appellerte bevegelsen også til studenter og annen ungdom.

Utbrytergruppene som fant sammen i ansar al-islam hadde i større grad preg av å være en muslimsk reaksjon på sekularisme og modernisme. Den plasserer seg som en del av den globale retningen jihad salafi. Krekar og hans til-

hengere pekte på Taliban som et mønstersamfunn, og tvang befolkningen i de landsbyene de okkuperte til å leve etter ansars oppfatning av et tradisjonelt muslimsk liv. At disse "tradisjonene" var i klar motstrid med etablert livsstil i de berørte landsbyene ble verst for landsbyboerne.

Krigen i 2003 satte sluttstrek både for Baathregimet i Bagdad og for ansars ministat i Hawramath, men har satt i gang en ny prosess der ansar al islams aktivister er blitt del av en væpnet kamp mot såvel den amerikanske okkupasjonen som de verdslige maktthaverne i det autonome kurdiske området.

Islamistenes framtidige innflytelse i irakisk Kurdistan er det alt for tidlig å uttale seg om.

Litteratur

Abdul-Jabar, Faleh, ed. 2002, Ayatollahs, Sufis and Ideologues. State, Religion and Social Movements in Iraq. London, Saqi.

Burke, Jason, 2003, Al-Qaeda - casting a shadow of terror. London, I.B. Tauris

Burke, Jason, 2002, How Kurdistan's first suicide bomber changed his mind. The Observer, 25. august 2002. (08.10.2004)

Ghareeb, Edmund, 1981, The Kurdish Question in Iraq. Syracuse, New York; Syracuse University Press.

Hakim, Helkot, 2002, Kurds, Islam and State Nationalism, s.45-58 i Faleh, ed. Ayatollahs, Sufis and Ideologues 2002.

Hovland, Henrik, 2004 Jakten på Krekars fortid. Dagbladet 18. april 2004, s 19-23.

Human Rights Watch, 2003, Ansar al-islam in Iraqi Kurdistan (25-01 2004)

Kepal, Gilles, 2002, Jihad - the Trail of Political Islam. Cambridge, Massachusetts. The Belknap Press

Krekar, Mulla 2004, Med egne ord. Oslo, Aschehoug.

Kreyenbroek, Philip G. 1996, Religion and Religions in Kurdistan. s. 85-111 i Kreyenbroek & Alison (eds.) Kurdish Culture and Identity, London, Zed Books.

McNichol, Thomas og Jacob Høigilt 2003, Intervju med Mullah Krekar. Tidsskriftet Babylon, nr 2, 2003 s.78-85

Mirahmadi, Hedieh 2002, Jihadi tomb raiders. National Review Online, (05-02 2004) Newscom 2004: Al Qaeda linked group claims blast. (27-11 2004)

Olsen, Inger Anne 2004 Osama bin Laden er en god mann. Aftenposten 07/01 2004 (28-11- 2004)

Shourush, Sami 2002a, Islamist Fundamentalism Movements among the Kurds. s. 177-182 i Faleh, ed. Ayatollahs, Sufis and Ideologues.

Shourush, Sami 2002b, The Religious Composition of Kurdish Society. s. 114-139 i Faleh, ed. Ayatollahs, Sufis and Ideologues.

Vikør, Knut S., 1993, Ei verd bygd på islam. Oslo, Samlaget.

Vogt, Kari, 2004 [1995], Islams Hus. Oslo, Cappelen.

Yildiz, Kerim, 2004, The Kurds in Iraq. The Past, Present and Future. London: Pluto Press/ The Kurdish Human Rights Project.

«Frå djupet roper eg til deg, Herre.
Herre, høyr mi røyst!»
(Salme 130,1)

Herre, vi bruker meir enn det som er vårt.
Derfor lid din skapning og ditt skaparverk.
Vi forbruker ressursane på jorda utan omsyn
til dei fattige og undertrykte.

Vi er fanga som forbrukar.
Vi vedkjenner at vi ikkje vil ut av vår fangenskap.
Vi søkjer tryggleik ved å eige,
og døyver uro ved å kjøpa.
Vi gjev ting for tid.
Vi vedkjenner at vi elsker erstatningane.

Vi stel frå borna våre og dei som kjem etter.
Vi veit at livet på jorda er truga,
men denne kunnskapen lammar oss.
Vi vedkjenner at passiviteten passar oss
og at vi ikkje vil ut av den.

Vi ser samfunn i oppløysing.
Vi ser fattigdom og urett som går på livet laus.
Vi ser fellesskap som vert undergrave.
Vi ser menneskeverdet bli krenkt.
Vi ser forbrukarkulturen gripe djupt inn i våre liv.
Vi vedkjenner at vi lukkar hjarto våre til for det vi ser.

Vi vedkjenner at vi ofte veit - men vi vil ikkje.
Vi vil ikkje forplikte oss,
derfor mister forkynninga vår truverde.
Vi vil ikkje bere vår del av forandringa,
derfor ber andre vonløysa.

Vi vil ikkje betale kostnadene ved å bryte opp,
derfor vert andre brotne ned.
Vi hopar opp semje, men vi handlar ikkje.
Vi hyller kjærleiksideala, men vi følgjer dei ikkje.
Herre, vi vedkjenner at vi finn behag i å vedkjenne,
utan å bryte opp frå vår synd.

Det pedagogiske paradigmeskifte

- Norden har tatt et oppgjør med patriarkatet og det autoritære
- Norden har valgt en 3. vei
- søkelyset går nå på selve relasjonen mellom mennesker (relasjonskompetanse)
- ulydighet er ofte barnets skritt for å bevare seg selv
- det er et kvantesprang om barnets trang til å finne seg selv blir uten skam og skyld
- barn og unge reagerer ofte spontant, for det er ofte eneste måten «å bli sett på»

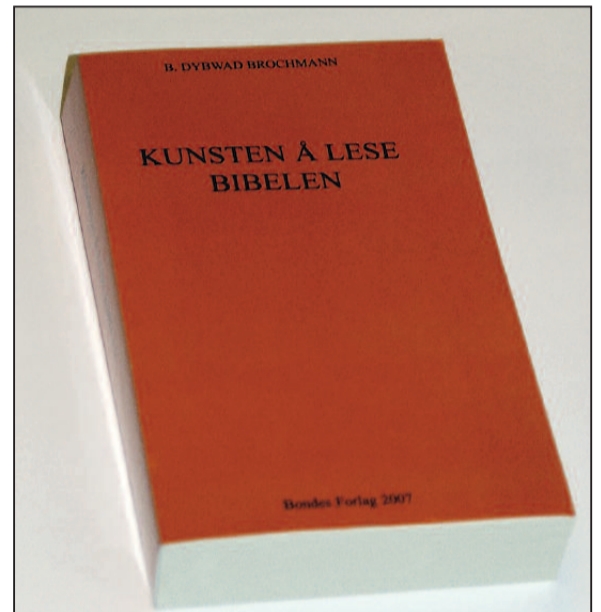
- selvfølelsen er det beste læringsfundamentet for å gå fra informasjon- og læringsstyrt påvirkning (Fra lydighet til ansvarlighet, v/Jesper Juul / Helle Jensen)

Vi har som mennesker ikke evnet å utvikle oss psykologisk og sosialt i samme tempo som verden har utviklet seg.

(Jesper Juul, 2004)

Kunsten å lese Bibelen

Hva handler Bibelen egentlig om? Svaret på dette og mange andre spørsmål får du ved å lese B. D. Brochmanns åndsrevolusjonære bok "Kunsten å lese Bibelen" (første gang utgitt i 1950, nå i ny utgave på Bondes Forlag, 461 s, hft). Boken er et oppgjør med kirkekristendommen, jødedommen, islam og andre religioner. Boken koster kun 100,- pluss porto og kan bestilles fra Bondes Forlag, v/Dag O. Johansen, 8200 Fauske, via epost til dagoj@online.no eller SMS til 93850411

Kva er føremålet med landbruket?

Av Helge Bergo

«Landbruket må byggjast attende til strukturar vi kan leva med i ei ressursknapp framtid».

Klimaproblemet er ikkje noko anna enn eit delproblem, skapt av levemåten vår og dei økonomiske systema vi har bygt opp, og som bryt saman utan stadig auka forbruk.

Styrelsiaren i Felleskjøpet, Steinar Dvergsdal, har sett i gang ein aksjon som Bondelaget kan få vanskar med å kontrollere. I USA brenner ein no i stor målestokk mat til drivstoff i bilane. Dette er i ferd med å pressa prisane på matvarer opp til nye høgder. Dette må norske matprodusentar nytta seg av, meiner Dvergsdal. Norsk landbruk må no ha eit lyft på tre milliardar kroner for å kunna produsere nok mjølk og kjøt, hevdar han. Han får mange med seg. Ein stortingsmann frå Senterpartiet får stort oppslag i Nationen når han seier at dei økonomiske tilhøva i norsk landbruk er verre enn for førti år sidan då Hitra-aksjonen braut laus.

Denne samanlikninga haltar stygt. Det småbøndene på Hitra streika for, var retten til å driva gardsbruk på tradisjonelt vis med grunnlag i eiga jord. Desse bøndene er no avvikla. Sidan Hitra-aksjonen er mellom 90- og 100.000 norske gardsbruk lagde ned som driftseiningar. Pengeflaumen i kjølvatnet av aksjonen - 500 milliardar 1979-kroner over tjue år - førde til massenedlegging av gardsbruk. Milliardane vart tilførd på ein slik måte at dei verka som prisnedskrivning på arbeidsspa-

rande teknologi som fjerna bøndene frå jorda si. Professor Reidar Almås ved Norsk senter for bygdeutvikling skreiv «Sluttrapporten om den norske bonden» i boka si *Frå bondesamfunn til bioindustri* som kom ut i 2002.

1600 fjøs att

Det kravet gjeld denne gongen, er pengar til påskunding av industrialiseringa, først og fremst i mjølkeproduksjonen. I Bergens Tidende 30. oktober i år fortel ein journalist om det nye storfjøset i Stardalen. Det har i dag ein produksjonskapasitet på 550.000 liter årleg. Med ein slik produksjonsstorleik kan talet på kulfjøs her i landet kuttast frå om lag 14.000 i dag til 3000. 11.000 fjøs går ut, fortel Bergens Tidende. Fjøset i Stardalen er slett ikkje av dei største. Konesjonsgrensa for mjølk er no på 750.000 liter. Vi har i dag god røynsle for at ei slik øvre grense i praksis også verkar som minstegrense. Vi kan etter det rekna med om lag 1600 fjøs att i landet, og at dei då dekkjer eit innanlandsbruk på 1200 millionar liter.

Næringspolitisk talsmann for Høgre, Torbjørn Hansen, vil ha dobbelt så store fjøs som det er i Stardalen. Han meiner mjølkeproduksjonen bør samlast til 1100 slike industrifjøs. Difor vil han fjerna alle reglar som no stengjer for stor-drift bortsett for eit tak for storleiken. Med dette gjer han norsk landbruk om til eit reint teknisk-økonomisk spørsmål.

Klima eit delproblem

For tida er vi i ferd med å drukna i det som vert omtala som «klimaspørsmålet». Noreg skal som vanleg gå fremst når det gjeld løysing-

ar og slik vera vegvisar for resten av verda. Vi skal gøyma CO2 på havbotnen, byggja vindmølleparkar ute i havet og påleggja bensinstasjonane å selja biobrensel til bilane våre. At mat i stor stil vert brend til drivstoff for bilane, er inga hindring. Tilmed talspersonar for SV går inn for det. Ein ser bort frå at brenninga av mat til drivstoff for dei rike sine bilar alt no truleg har auka talet på underernærte og svoltne i den fatige verda.

Maten i den rike verda er i dag basert på olje. Alt på slutten av 70-åra kunne forskarar i USA rekna ut at det i matvareforsyningsystemet i landet vart brukt ti energikaloriar for kvar kalori som kom fram til bordet for forbrukaren. Om lag slik er stoda for resten av den rike verda også. Det industrielle landbruket har ingen nettoproduksjon av energi. Om vi brenner mat, brenner vi framleis olje, berre i endå større målestokk.

I dag nærmar oljeprisen seg 100 dollar fatet. Det fortel oss om ein sektor i samfunnet der produksjonen er i ferd med å verta for liten i høve til forbruket. Konsekvensane av det som er i ferd med å skje, er så store at folk flest ikkje fattar det. Når vi snakkar om klimaendringane, snakkar vi oss bort frå det aukande vareforbruket og vår måte å leva på, som er opphavet til krisa vi står framfor. Klimaproblemet er ikkje noko anna enn eit *delproblem*, skapt av vår levemåte og dei økonomiske systema vi har bygt opp og som bryt saman utan stadig auka forbruk.

Sjå nærare på tala

Men attende til det norske landbruket. Er fatigdomen i næringa så stor som Nationen og næringsor-

ganisasjonane til landbruket vil ha oss til å tru? Det vert hevda at inntektene i landbruket berre er halvparten så store som inntektene i arbeidslivet elles. Kva slag tal er det jordbruksavtalesystemet legg fram som gjev slike resultat?

Det vert i jordbruksavtalen rekna med eit årsverktal på om lag 60.000. Dersom dette var sant, måtte dei 48.000 gardsbruka som enno er att, ha eit arbeidsforbruk på nær 1,3 årsverk pr. bruk i gjennomsnitt. Dette er papirtal. Reknar vi med eit halvt årsverk pr. bruk, nærmar vi oss det verkelege. Er det ikkje på høg tid at Stortinget, som løyver overføringane til landbruket, ser litt nærare på dei tala som vert lagde fram?

«Landbrukets oppgave må være å produsere mat med de tekniske og biologiske nyvinninger som til en hver tid står til rådighet», sa ein formann i Bondelaget i 80-åra. Økonomien i produksjonen er som ein ser, ikkje nemnt i dette postulatet.

Men tanken på den tida det vart sett fram, var at med dette produksjonsopplegget skulle landbruket verta «berekraftig». Men det var meint at landbruket skulle verta lønsamt nok utan subsidiar. Slik har det ikkje gått. I staden ser ein at kravet til subsidiar berre aukar. I dag har støtta til landbruket passert 800.000 kroner pr. reelt attverande årsverk. Dei sterkt auka oljeprisane kjem etter kvart til å driva produksjonskostnaden i det industrialiserte landbruket skyhøgt opp og skapa nye krav om milliardoverføringar til olja tek slutt og det heile bryt saman. Difor hastar det med å leggja om. Vi kan ta til med å frysa dei noverande strukturane i driftsbygningane. Dei som vil utvida og dri-

va stort, må gjera det på eigen vågnad og fullt ut møta marknadspriisen på investeringskapital. Etter kvart må så landbruket vårt byggjast attende til strukturar vi kan leva med i ei ressursknapp framtid.

Det hastar

Den verdskjende biologen og forfattaren Barry Commoner fortel i boka si *The Poverty of Power* om ei førelesing han høyrde av professor Woodruff ved Universitetet i Missouri. Han stilte spørsmål til elevane sine om kva som var meininga med å driva jordbruk. Det vanlege svaret han fekk, var: «å produsere mat- og kledevarer», men det svaret Woodruff ville fram til, var: «å vinna inn solenergi». For amerikanske bønder vart det lagnadstungt at dei braut det nære samarbeidet med Vårherre og lét seg leggast inn under kontrollen til dei mektige oljeselskapa, skriv Barry Commoner. Noko liknande kan seiast om norsk jordbruk og norske bønder.

Jordbruket vinn framleis inn solenergi. Men for å få det til brukar vi i dag langt meir energi frå fossile lager enn energien vi skaper gjennom produksjonen. Det gamle landbruket som vi no har avvikla, hadde innvinning av solenergi som mål. Det er ein lang veg å gå før vi kjem attende dit. Difor hastar det med å koma i gang. Steinar Dvergsdal, og dei som tenkjer som han, bør ikkje få gjennomslag for krava dei kjem med. Det er ikkje pengar det skortar på i norsk landbruk i dag.

(Dag og Tid, 16/11 2007)
(Helge Bergo er gardbrukar i Eksingedalen og har tidlegare vore aktiv i Bondelaget og Småbruket).

BØKER – BØKER

Boktittel: En ubehagelig sannhet. Den globale klimakrisen - vår tids største utfordring.

Forfatter: Al Gore

Forlag: Versal

År: 2006

Sider: 320

Anmelder: Astrid Strømme

«Å se Jorden slik den virkelig er, liten og blå og vakker i den evige tausheten der den svever, er å se oss selv som reisende på Jorden sammen, brødre på den lysende skjønneten, i den evige kulden - brødre som nå forstår at de virkelig er brødre».

(Archiblad Macleish, 1968)

En solid bok - også pedagogisk. Full av fakta, noen poetiske, gode fotografier, mye statistisk og mange gode forklaringer. Noen sider lite og tydelig tekst på farget ark. Jo, pedagogiske virkemidler. jo - budskapet skal fram. Vi er midt i en global miljøkrise.

Boken handler om raseringen og nedbrytingen av vår natur. Om livet i havet som dør. Om korallrev, plankton og fiskene som forsvinner og blir borte. En trussel som stadig blir aktualisert gjennom artikler i tidsskrift o.l. Spørsmål er: Hva gjør vi når havet stiger? Hva gjør vi når havet ikke kan ta opp mer CO²? Ja,

hva gjør vi? *Temperaturen stiger, all statistikk i boken viser det.* Naturlige variasjoner er det ikke. Jeg kjenner begrepet fra mitt 1 årige kurs i biologi og etterutdanningskurs i økologi. I tillegg kommer de ca. 10 år med miljøprogrammer over stor-Bergen, og omkring 22 år som økologisk hagebruker. Det er mange små tegn på at ubalansen er begynt å slå ut; naturlige variasjoner er det ikke. *Nei!*

Kina og India er visst det største problemet. De satser nå på en vekst som ingen kan godta. Skal vi ha håp, må veksten stoppes i disse landene. Og det må gå, vi må klare det. *Vi har ti år på oss ifølge boken.*

Håpet ligger i at vi kan kjøpe oss rein energi nå. Det blir mer og mer synlig på markedet at energispørsmålet klarer vi å løse ... Verre er det med karbondioksyd-spørsmålet. Skal vi pålegges karbondioksydskatt? Vi mennesker kan ikke lengre bare bruke «så mye vi vil». Vi skal nå kanskje beskattes - for å bremse bruken. Dum idè? Den drøftes i hvert fall i tidsskriftet Klima.

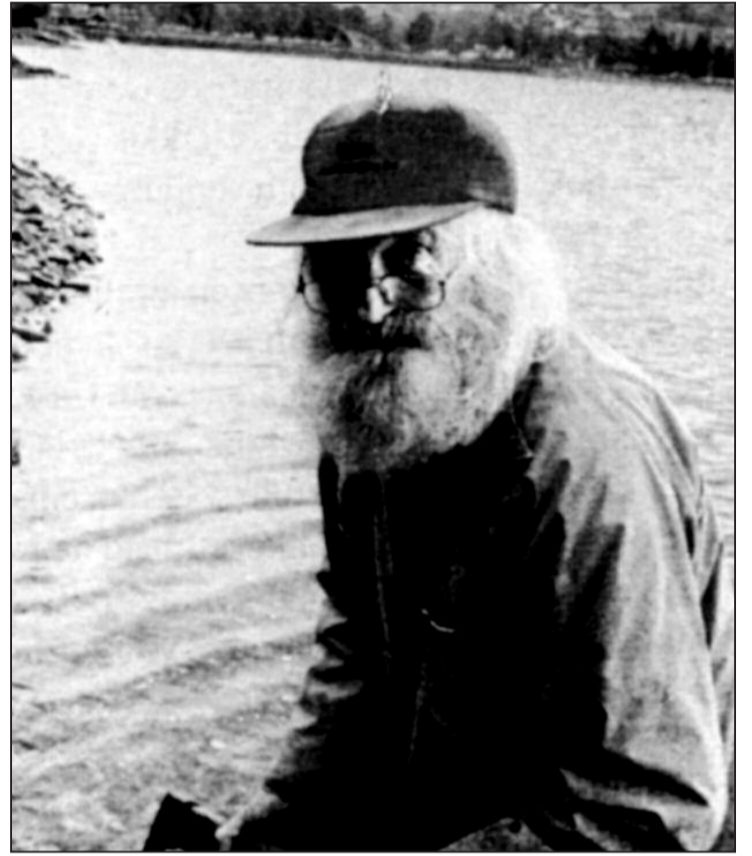
Gledelig er det at KFK-utslipp har en fått kontroll med. Siden de er stoppet, regner en med at ozonlaget vil *hele seg selv*. Fantastisk! Ikke sant? Kanskje vi om noen år kan si det samme om utslippet av karbondioksyd?

Mye av stoffet i boken til Al Gore er kjent. Men den pedagogiske måten stoffet er presentert på vil kanskje gjøre klimakrisen mer tilgjengelig slik at flere blir oppmerksom på realiteten i den.

Al Gore sier at det er *livsstilproblemet*. Det har vi hørt før. Hos FIVH. Takk for det! Og vi vet at Erik Damman, opphavsmannen til FIVH, vokste opp i en familie som kjente Brochman sin tankeverden. Men selve livsstiltanken var Dammans egen.

Brochman selv har sagt at «vi kommer til det pengeløse samfunn ved hjelp av pengeøkonomien». Merkelig nok. Pengeøkonomien er vi snart ferdig med. Vi passerer nå et samfunn av likeverdighet og orientering av følelse, ekthet, fordeling av goder, omsorg og fellesskap videre til det økologiske samfunn med vekt på et mangfold av naturlige systemer, osv..... Miljørevolusjonen vil bane vei, klimakrisen vil forsere disse trinnene. Det gjelder å stille seg åpen, og satse på en livsstil hvor det blir slutt på CO²-utslippene. Grip mulighetene! Vær med å åpne dørene! Det er aldri for sent! La oss endre livsstil og fordele det vi har av goder med andre og fattige i verden. Antagelig vil det være med å stoppe veksten til India og Kina.

Saka går til juridisk vurdering

Av Ørjan Brattetveidt

Politiet er ferdig med å etterforske utfyllinga ved Vangsvatnet. Saka er no oversend ein politiadvokat for juridisk vurdering.

Politibetjent Jens Petter Gravning ved Voss lensmannskontor opplyser at saka, der Ivar B. Løne melde Voss kommune til politiet for utfyllinga langs Vangsvatnet, er ferdig etterforska og send over til jurist for vurdering.

- Ein politiadvokat skal no sjå på den juridiske sida av saka. At Ivar B. Løne har eit poeng og at det er ting i fyllinga som ikkje skal vera der, er heilt klart. Det har alle som har vore i området kunna sjå. Men eg kan ikkje uttala meg om den juridiske sida av saka, seier Gravning. Han trur vurderinga til politiadvokaten vil koma om ei veks tid. Saka har vore innom fylkesmannen. Gravning er varsam med å uttala seg om saka før politiadvokaten har sagt sitt.

«Harelabb»

- Dette er gjort med harelabb, seier Ivar B. Løne medan han går på utfyllinga mellom Park Hotell og Svartenakken. Her har kommunen fått køyrd bort mange lastebillass med asfalt, betong og anna bygningsavfall etter at Ivar B. Løne melde kommunen til politiet.

- Sjå her! Asfalt over alt! Og betong, seier Ivar B. Løne medan han grev lett i fyllinga nedanfor Fleischers sine motellbygg.

Vidare bort over, frå tomte der «Hordaland» ligg er det ikkje rydda opp.

- Her er det altfor gale, rasar Ivar B. Løne.

Lang kamp

Ivar B. Løne (84) har i mange år kjempa for Vossavassdraget. Etter at han melde Voss kommune til politiet har han fått fleire avisoppslag. Dette har ført til stor respons frå folk.

- Det er mange som har teke kontakt om denne saka. Fleire har fortalt at dei angrar på at dei har vore med på å dumpa avfall på utfyllinga. Ein person angra fælt på at han var med å dumpa fleire bilbatteri på fyllinga, seier Ivar B. Løne. Han legg til at ingen veit sikkert kva som ligg i fyllinga, og at kommunen difor må gå grundigare til verks med oppryddinga.

«Ikkje ferdige»

Nils Een i Voss kommune seier oppryddingsarbeidet ikkje er ferdig.

- Arbeidet vart starta opp, men me måtte grunna eit linebrot utsetja den vidare oppryddinga. Truleg vert dette arbeidet starta opp att kommande veke, seier Nils Een.

Når det gjeld området vidare utover frå Svartenakken, seier Een at det enno er uklart kva som vil skje her.

- Dette er heilt klart ikkje Voss kommune som har stått bak. Me vurderer no om me skal påleggja grunneigarane å rydda opp på same måte som me sjølv ryddar opp, seier Een.

Nils Een fortel at Voss kommune etter samtalar med fylkesmannen har vorte einige om følgjande: - Voss kommune skal rydda opp det som er synleg og det som kjem til synes under arbeidet.

Til kommunestyret

- Eg oppmodar det nye kommunestyret på Voss til å sjå skikkeleg på saka. Dette er ikkje det verna Vossavassdraget verdig, seier miljøvernar Ivar B. Løne, som vil senda brev til kommunestyret om saka. Han vil også be politikarane og administrasjonen hindra vidare utfylling i Vangsvatnet.

- Politikarane må sjå til at framtidige reguleringsplanar tek betre omsyn til Vangsvatnet, seier Ivar B. Løne.

Personvernet i fare!

Påstanden i overskriften er etter min mening for lengst blitt virkelighet – noe som også redaktør Tor Axelsen kom inn på her om dagen. (Halden Arbeiderblad, 28.1.)

OVERVÅKINGSSAMFUNNET er her allerede – skrev redaktøren i Avisenes Nyhetsbyrå. Han ramset videre opp en del ting ved dagens tilstander, og hans konklusjon bør være tankevekkende for alle: Våre liv blir kartlagt av mange, og dersom opplysningene legges sammen, er det knapt mulig å holde noe privat. (Andre redaktører har også en oppgave når det gjelder opplysningsvirksomhet overfor sine lesere i den forbindelse).

REDAKTØR ÅSMUND KASPERSEN i bladet "innsyn" nr.3-2007 skrev følgende som innled-

ning til artikkelen PSYKOPATENES DIKTATUR: Vi lever i en gal verden som er i ferd med å gå av hengslene. Med "kampen mot terror" som høvelig skalkeskjul presser overvåkningsstaten seg frekt inn i de tusen hjem. "Kampen mot terror" er i virkeligheten overvåkningsstatens angrep på borgerfriheten og privatlivets fred. De er de som fører "krig mot terror" som er de virkelige terrorister!

FORMYNDERSTATEN er den betegnelse som for noen år siden ble brukt i den sammenheng. I dag er vi imidlertid havnet i det uføret som våre forfedre advarte imot. Landets borgere skal i henhold til Grunnloven være beskyttet – nettopp mot et slikt politisk system. Men hva var i ferd med å skje for kort tid tilbake?

TORS DAG, 10. JANUAR 2008 vil for mange være en spesiell merkedag – for da fikk man anskueliggjort til de grader noe av

den partipolitiske galskap! Den dagen prøvde nemlig mange stortingsrepresentanter seg på nytt med et anslag mot Grunnloven og dens orden. Nesten halvparten av politikerne på Stortinget prøvde å gjøre det lettere å få Norge med i EU. Utrolig – men sant.

HELDIGVIS ble det med forsøket, for flertallet mannet seg opp og sa NEI. Men når vil Europavegelsen prøve seg på nytt? Og når skal for øvrig hele Stortinget skjønnse alvoret i hva som er i ferd med å skje? Spørsmålet rettes også til de som har valgt politikerne.

TEGN I TIDEN tyder for alvor på at friheten er i fare. (Men legg ikke skylden på de hjemmesittere som for lengst har gjennomskuet galskapen). Det er derfor mange på sin måte har protestert – nettopp med boikott ved valg.

Thorbjørn Andersen.
Halden

Forskning på bruk av økologisk mat

Økologisk skolemat, økologisk festivalmat og økologisk kantinemat sto i fokus da iPOPY-prosjektet (Innovative løsninger for økologisk mat i offentlige serveringstilbud til barn og unge) hadde sitt første arbeidsmøte. Forskere fra Danmark, Finland, Tyskland, Italia og Norge deltar i prosjektet, som ledes av Bioforsk Økologisk. Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) deltar også.

Prosjektleder Anne-Kristin Løes forteller at de skal sammenlikne strategier og virkemidler i de ulike landene for å stimulere til økt bruk av økologiske matvarer i offentlig regi. Videre skal viktige produktkjeder analyseres for å avdekke utfordringer og foreslå kvalitetskriterier. Ordningene for sertifisering (Ø-merking) av serveringssteder skal sammen-

lignes og vurderes. Prosjektet skal også undersøke ungdommers holdninger til og opplevelse av økologiske mattilbud, og hvordan økologisk mat trekkes inn i undervisningen. Den siste arbeidspakken vil undersøke hvordan økologiske mattilbud i skolen påvirker hva elevene ellers spiser, og hvilke effekter dette kan ha på helsen deres.

Det første arbeidsmøtet ble holdt på storgården Fokhol på Stange i Hedmark. Her er det allsidig biodynamisk drift, men også eget gårdspensjonat i et tidligere gamlehjem. Dette var passende omgivelser for et kreativt og viktig møte.

(Pengevirke 3/7)

Sett EU på miljømuseum

Av Heming Olaussen

I en periode har EU framstått som en slags miljøpådrivere. Ja-sida i Norge har lansert «Eu som miljøkompis» og ber alle nordmenn kildesortere for å redde miljøet. Vel og bra.

Verre var det da tidligere miljøvernminister Helen Bjørnøy i et litt for begeistra øyeblikk utropte EU til «å ligge i front i verden på miljø», noe som umiddelbart ble om-døpt av ja-sida til at «EU er best i verden på miljø».

Uansett en noe overivrig Bjørnøy, som burde ha innsett hvordan et slikt utsagn ville bli brukt, og misbrukt, av ja-sida. En del representanter fra miljøorganisasjoner har også utfordret norske myndigheter med bakgrunn i at EU er «bedre» på enkelte sektorer enn Norge. Det er kanskje taktisk lurt i nasjonal politisk sammenheng, men man står av og til i fare for å miste det EU-kritiske perspektivet av syne.

Det var derfor befriende da Rasmus Hansson i WWF i Standpunkt tonet flagg så klart i sin motstand mot kjemikaliedirektivet Reach, som Nei til EU har vært nokså alene om både å analysere og tilkjennegi motstand mot.

EU hadde som vanlig gode intensjoner da direktivet ble foreslått, men klappet sammen da kjemikalielobbyen kjørte fram med tungt skyts og skremser. En studie i målretta og vellykka lobbyarbeid for å sikre egne interesser. Det samme har vi sett på nytt i disse dager, da et direktiv for grenseverdier for utslipp av CO₂ fra bensinbiler skulle behandles. EU-forslaget var på 120 g/kilometer. Gjennom intensiv lobbying har bilindustrien med flere klart å heve denne grensa til 125 g/km.

Det gledelige er at foregangslandet Norge v/ Solheim og Navarsete samtidig presenterte Norges mål: 120 g/km. Norge tør der EU bremser!

Er 5 gram pr. kilometer noe å mase om? Tja - gang 5 gram med 100 millioner biler ganger for eksempel 1000 millioner kilometer, så aner man dimensjonene. I dag slipper nye biler ut 158 gram - og dette er igjen redusert fra 2006 da de slapp ut 177 gram. Det går altså rette veien, men Norge vil videre. EU holder igjen. Som i det verdensomspennende forbudet mot kvikksølv, som Norge har stilt seg i spissen for.

Museumsvokterne i Brussel nøler, tviler og vil ikke. Eksemplene kunne mangedobles. Nei til EU skal bruke 2008 til å få fram eksemplene. Vi er lei av ja-medias forgylning av EU på miljøområdet. Den er rett og slett ikke troverdig! Tenk på transportsektoren. Tenk på EUs fiskeripolitikk, på landbrukspolitikken, på hele dynamikken i det indre marked. Ekstrem markedsliberalisme og klimahensyn går rett og slett ikke i hop. Det siste eksemplet (pr. 30.10. da denne ar-

tikkelen ble skrevet) er at EU setter seg på tverke av regjeringas «månelandingsprosjekt» - CO₂-fangst og rensing på Mongstad. Delvis på grunn av gammeldags miljølovgivning i EU, har vi forstått Åslog Haga rett - men også fordi det velkjente prinsippet om økonomisk ikke-diskriminering forbyr eller legger sterke restriksjoner på bruk av statsstøtte. Og Norge er forpliktet av disse reglene pga. EØS-avtalen. Det er absurd!

Regjeringas desidert viktigste prosjekt skal stoppes eller må utsettes fordi regjeringa ikke får lov av EU å bruke norske borgeres skattepenger til å redde klimaat! Kan det åpenbart urimelige og destruktive i denne avtalen demonstreres tydeligere? Vi forlanger at regjeringa 1: Sjølsagt gjør at som står i dens makt til å påvirke EU. 2: Åpner opp for en kritisk EØS-debatt. 3: Foretar en offentlig utredning om alternativer til EØS-avtalen, slik Rådet i Nei til EU 28.10

vedtok krav om. Det samme kravet vil vi fremme overfor alle norske partier.

Hvis EØS-avtalen er så god - hvorfor da så redd for å debattere den? Vi mener at det finnes alternativer, at disse vil kunne ivareta Norges handelsinteresser mot EU på en god måte og at Norge vil være tjent med å komme unna EØS-avtalens dynamiske ensidighet, ESA og EFTA-domstolen. Det er forstemmende når Stoltenberg på refleks bare gjentar at «EØS skal ikke debatteres».

Er hensynet til EØS-avtalen viktigere enn hensynet til klimaet? Kanskje norske politikere blir nødt til å tenke seg om en gang til, etter denne oppvisninga fra EU i at fri konkurranse og markedsliberalisme er viktigere enn hensynet til jordas overlevelse.

(Standpunkt 5/2007)

Bertram D. Brochmann: Kunsten å lese Bibelen

Kapittel 8 (forts.)

Forts fra forrige nr.

29. Om vers 29 skal oppfylles slik at mennesket i grunnen er skapt til bare å leve av vegetarkost, vet jeg ikke. Barn som «slippes løs» og overlates til seg selv, spiser en utrolig mengde «råkost», hva som sikkert tyder på at «vegetarismen» har framtiden på sin side. At vi til å begynne med var barbarer som både spiste rått kjøtt og drakk blod er hevet over enhver tvil.

Det er bare vel 400 år siden menneskene i Europa fikk poteter, kaffe og tobakk. Hvilken rolle «ernæringen» har spilt og fremdeles spiller i vår «dannelse» og «skapelse» vil sikkert spesialforskerne på dette felt finne ut.

Til vår tid står det iallfall fast at hele planteriket består av «autotrofe vesener» for så vidt som det er plantene gitt å ta mineralene og grunnstoffene direkte opp i seg og kjemisk-fysisk omarbeide disse materiens stoffer så disse blir tilgjengelige for de «hetrotrofe» vesener, dyr og mennesker som er avhengig av at planteriket omarbeider og forbereder og «sublimerer» grunnstoffene for oss.

Jo mer vi stirrer på naturens mesterverk og underfulle selvvirksomhet og harmoniske samspill desto mer må vi tilegne oss den livsvirkelige intuisjon som sier: «Og ånden så alt hva den hadde skapt og se - det var såre godt.» (31) Det er en tung skjebne alle de folk og individer får som kommer til det motsatte resultat og hvis inspirasjon får dem til å si: «Hele skapelsen er forfeilet og mislykket. Hadde vi vært «Vår Herre», så skulle vi sannelig ha gjort det mye bedre.» Her er det at vi som tror på Bibelens inspirasjon er tvilere og skeptikere, fordi vi har en annen tro og tenkemåte enn de andre.

Kap 2 15. Mennesket var beregnet på og skapt til å være Guds assistenter. Åndens barn, Guds barn i den store hage. (J.fr Kristi lignelser om vingården og vingårdens herre, som forteller det samme m. h. t. å

plassere oss mennesker riktig i vår tilværelse.) Det er Bibelen og Guds ord om å gjøre at vi ikke oppfatter oss som trelle og ikke lever i «mindreverdskomplekser», som psykologien uttrykker det, men at vi føler oss som ektefødte Guds-barn. Vi må føle oss som «odelsbondens» sønn, som arvingen — som sønn i huset. Og vi må se på de to testamentene som en skriftlig dokumentasjon for at vi har fått «retten» til å kalle oss Guds barn.

Livsløgnen i kirke og vitenskap baktaler mennesket og vil ikke gi oss retten til å være Guds barn og som guder i sin begynnelse. Men hele Bibelen — begge testamentene forsikrer oss at det virkelig forholder seg slik. Den religiøse vantro er den farligste «hjelper i fornektelsen» som vår livshistorie viser. Angående arvespørsmålet henvises til: Lignelsen i Matt. 25, 34, hvor Kristus sier med rene ord at vi skal arve Riket, Åndens rike som er oss beredt helt fra verdens grunnvoll ble lagt. Se også Paulus i Gall. 4 samt Rom. 4, 14 og 8, 17; Tit. 3, 7; Hebr. 1, 2, 11, 17 osv.

Angående rettighetene og vårt rettslige forhold til vårt opphav se Matt. 12, 18: «Se min tjener, som jeg har utvalgt, min elskede som min sjel har velbehag i, jeg vil legge min hånd på ham, og han skal forkynne rett for hedningene.» Jødene ville visstnok engang være alene om denne retten til å være Guds utvalgte? Men hos skaperen er ingen raseforskjell, klasseforskjell eller kjønnsforskjell. Det er i virkeligheten verden bare ånds-forskjell. (Se lignelsen om gode og dårlige tjenere, husholdere osv. og se på lignelsen om den falske vurdering, Matt. 25, 32—46.)

Rettighetene og testamentene gjelder altså bare dem som svarer til Guds plan og mening med oss. Men at vi skal få vår rett kan du bl. a. lese i Luk. 18, 1—8. Her heter det: «Skulle da ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett? Den som roper til ham dag og natt, endog om han er sen når, det gjelder dem. Jeg sier dere at han skal skynde seg

å hjelpe dem til deres rett. Men når menneskesønnen kommer — mon tro om han da vil finne troen på jorden? (Den siste passus betyr: Men når det kommer så vidt at menneskesønnen kommer fram i all sin herlighet — mon tro om det da finnes rester igjen av den sanne tro — etter en så lang og grundig bakvas-kelse av menneskesønnens guddommelige herkomst og rettigheter), og i Kor. 9 snakker Paulus mye om «retten» og rettigheten og hele Bibelen er for øvrig full av det samme. Davids salmer f. eks. I 17, 2 heter det bl. a.: «Fra ditt åsyn utgår min rett.»

Angående spørsmålet guder i sin begynnelse og åndens krav om fullkommenhet, er det her nok å henvise til hva vi foran har påvist angående dette. Å si at livet vårt er tilfeldig, vilkårlig og uten planmessighet, uten bevisste mål og hensikter, er å gjøre seg selv mer blind enn man egentlig er. Det er denne type tenkere og seere Kristus tegner opp for oss når han legger disse ord i hans munn: «Herre, jeg visste at du var en streng herre — du høster uten å så — du tar opp det du ikke la ned, derfor, her har du det pund som du lånte meg, tilbake.»

Nettopp i denne replikken hører vi resultatet av at man ikke ser hva Gud har lagt ned i oss, og hvilken hensikt det hadde. Her hører vi om en streng «herre» som står utenfor virkeligheten og som kan høste uten å så osv. Endog «overtroen» og troen på, «tryllekunstneren» kommer fram i denne replikken. Men han får da også sitt svar: Etter din egen munn dømmer jeg deg, du dårlige tjener» osv. (J.fr. Luk. 19, 20—22.)

Vi ser kanskje nå hvilken stor og veldig rettledning det ligger bare i de Guds ord i Moseboken 2, 15: «Gud Herren tok mennesket og satte det i Edens hage til å dyrke og vokte den.» Han skapte oss og beregnet oss som hans barn, arvinger, assistenter og bestyrere og eiere av hele herligheten. (16. Du må fritt ete av alle trær osv. De første men-

nesker åt frukt. Bibelen sier ikke at de spiste, men åt. Og det er ingen grunn til å tvile på det. Det varte sikkert lenge før mennesket lærte seg til å spise?)

«Men av treet til kunnskap om godt og ondt må du ikke ete.»

Hører vi ikke i disse bevingede ord den første refleks fra bevissthetens morgen? Er det ikke nettopp uttrykk for den første avledning av bevissthet som reagerer på seg selv. Om du kunne skape bevissthet eller tilløp til bevissthet i et dyr, ville du da ikke oppleve noe lignende som da Gud skapte den første gnist av ånd i oss?

Den første anelse eller intuisjon sier: «Dette å få vite noe om seg selv — dette å få kunnskap — det er noe nytt. Det er både til godt og ondt. Det er fristende, men det innebærer mange farer i seg.» Bjørnson bruker i «Lyskantaten» uttrykk som: «Det at ane dog gav evne» — «det at tenke lys var lyset.»

Vi må altså ikke tenke oss Gud banalt som en ubeskrivelig rar «mann», som skaper en hage og noen mennesker og sier til dem at kunnskap og lys må dere ikke få. Tvert om er det «vår himmelske far velbehagelig å gi oss Riket», sier frelseren. Men vårt første bevissthetensliv demrer under trykk. Bare se på ditt eget barn i oppveksten. Vår første og riktige inspirasjon etter at vi har begynt å tenke blir altså denne: Kunnskapen kan være til både godt og ondt. Folk som verken kan lese eller skrive har det på mange måter «bedre» enn vi. Det er «risikabelt» å begynne å bli oss bevisst. Før så vi f. eks. ikke at vi var nakne. Det ser ikke små gutter og piker ennå. De lever i «Paradiset» som Adam og Eva, og de er selv både Adam og Eva. Men så oppdager de at de har kjønnsforskjell, og så begynner fantasien å spille. Så har mamma «fikenbladet» på dem, for nå «ser» de at de er nakne. Senere sier den samme riktige inspirasjon: «Se menneskene er begynt å ligne på sitt opphav, menneskene ligner Gud. De er

begynt å se forskjell på ondt og godt. De har begynt å få moral. De har fått skaperfantasi og kan uttrekke sine skapende hender på egenhånd.» J.fr. vers 22 i kap. 3.

Nå er veien åpen for menneskene til også å ete av livsens tre, så de kan ete og leve evinnelig — men nå får vi foreløpig stenge paradiset hage for dem for at de kan lære seg til å forstå seg selv, så de kan bli fullt fortrolige med sin rolle som «guder». Vi får sette «staten» og «kirken» til å vokte inngangen til det tapte paradiset med hver sitt sverd. Når menneskeheten er blitt så voksen at den ikke lenger har «stat» og «kirke», da er veien til det tapte paradiset åpen, for da har menneskene nådd fram til en bevissthetsgrad som ikke lenger gjør det påkrevet at arvingene har formyndere og foresatte. (J.fr. Gall. 4.)

Det var sikkert ikke en streng og lunefull Herre utenfor mennesket som jagde dem ut av paradiset, og organiserte mord og tyveri, «kirke» og «stat». Det var sikkert menneskene selv som til å begynne med «tapte» Paradiset, fordi de ikke var seg selv, sitt eget åndsliv mektig. Og det var sikkert Guds Ånd — den riktige sannhetens hellige inspirasjon om nettopp dette forhold, som oppfattet Mosebokens riktige bildespråk om det som foregikk i virkeligheten. Det var sikkert dynamisk dette også. Det var sikkert Gud som talte til profeten her også.

David synger så vakkert om dette forhold når han sier: «Du har prøvd mitt hjerte, gjestet det om natten, du har ransaket meg —» osv. Gud taler ofte best til oss om natten når det ubevisste og lydhøre, umiddelbare og egentlige menneske får lov å være i fred for «snusfornuftens» logikk og sensor, som plager oss når vi er våkne.

(forts. neste nummer)

Hest danker ut bilen i Frankrike

Sprell levende hestekraft rykker inn i franskmenns kamp mot klimaskifte. Franske kommuner bytter ut deler av bilparken med hest og kjerre.

Når hestehovene klapper mot brosteinen, vet innbyggerne i Saint-Pierre-sur-Dives i Nord-Frankrike at de yngste er på vei til eller fra skolen. I den lille byen Calvados har Pola overtatt skolekysen for de yngste. Pola er en fem år gammel hoppe som har opparbeidet seg et fenomenalt godt forhold til en flokk unger, og nå er i sitt andre år som «skolebuss». Ingen sårer for øvrig dieselsbussen.

100 år etter at hestekjerrere ble fordrevet av motorkjøretøyer fra veier over hele Europa, er hesten igjen på et triumferende seierstog gjennom Frankrike.

I 70 kommuner og mindre byer har hest og kjerre overtatt søppel-tømming, skolekys, transport av tank for vanning av grøntanlegg og andre gjøremål for kommuneadministrasjon.

Hest og kjerre er blitt til den grønne revolusjonen innenfor kommunal transport.

Initiativet kom fra Hervé Lucas, nestkommanderende på rådhuset i Saint-Pierre-sur-Dives. En dag i 1993 var han vitne til hvordan en kommunal søppelbil, innhyllet i grå eksos, stanset for hver 20. meter for å tømme kommunale søppeldunker i den vesle byen med 4000 innbyggere. Bystyret var enig med Lucas i at det var fullstendig meningsløst, og gikk til innkjøp av Uranie. Hest med vogn overtok

søppeltransport, skolekys og andre oppdrag fra rådhuset. Uranie var en trofast sliter som for lengst er blitt pensjonist. I dag har Pola overtatt.

- Jeg er lykkelig hver gang jeg ser folk stanse på gaten for å gi Pola en klapp, sier Hervé Lucas til avisen Le Monde.

Ikke langt unna ligger Trouville-sur-Mer, en kjent badeby i Normandie, som på vinterstid har 5500 innbyggere og i sommersesongen 15 ganger så mange. Byen har 80 restauranter, barer og kafeer som alle er storprodusenter av tomflasker. Lasso, en kraftig rødbrun hest, og fire kommunale ansatte, har overtatt ansvaret for flaskeberget. Lasso stopper hver bidige dag utenfor 80 skjenkesteder og tar med seg tomgodset.

I Lampertheim, en forstad til Strasbourg, har firbente Quadrille dratt den kommunale vanntank på kryss og tvers over parker og grøntanlegg de siste par årene.

Eksempelene på kommuner som anskaffer seg hester skal angivelig passere 100 før neste sommer.

På de mange korte strekningene med talløse stopp har tradisjonelle kjøretøyer stort forbruk av drivstoff og er en betydelig kilde til forurensning. Til den slags bruk er en hest bilen overlegen. Og fri for utslipp av kulldioksid og andre skadestoffer.

Hesten har også sine utslipp - opptil 20 kilo lort per døgn, men kommunene mener de mestrer den utfordringen og minner om at hestemøkk er som skapt for kommunale blomsterbed og parkanlegg.

Oliver Linot leder et offentlig utvalg som har til oppgave å gjeninnføre bruk av hest i franske kommu-

ner. Han peker på at innkjøp av en hest, eller et esel, er økonomisk mer lønnsomt for en kommune enn en varebil eller liten lastebil. Investeringen ligger på ca. 80.000 kroner for hest, vogn og kost det første året, og blir deretter ganske mye billigere. En hest jobber gjennomsnittlig i 15 år, trenger mindre vedlikehold enn en mekanisk motor - og er langt hyggeligere, mener Linot.

Innføring av hest er omstridt i Frankrike, og motstanderne peker på at hest og kjerre fort kan bli en betydelig trafikkhindring på Champs-Élysées eller Concordeplassen i Paris, men det er ikke der hesten skal jobbe. Hester egner seg best for mindre byer eller storbyenes utkanter, og de er mest lønnsomme når de kan operere innenfor en radius på tre kilometer.

Bruk av hest skal ikke bare måles i kroner og øre. Hesten har også en viktig sosial funksjon i samfunnet, mener Olivier Linot. De firbeinte gjør faktisk folk mer miljøbevisste. I byer der hest og kjerre har overtatt bosstøttingen, er folk blitt mer forsiktig med å kaste glass i bosset. De vet at en hest står for transporten.

De kommuneansatte som jobber med hest i stedet for bil, blir spart for stress og mas. De verdsettes av publikum på en helt annen måte enn tidligere. Stadig møter de folk som vil slå av en hestepat. Og ingen av dem vil tilbake til livløse maskiner. De er blitt glad i dyrene sine. - Har du noen gang sett en trailersjåfør gi bilen sin en klem, spør Olivier Linot.

Av Stein Viksveen
(B. T. magasinet, 12/1 2008)

Kjære alle sammen

Jeg er stolt av å se tilbake på den utvikling vårt land har vært gjennom fra et fattig land til det velferds-samfunnet vi har i dag. Men, vil våre etterkommere være like stolte av oss?

Vi har nå lenge blitt advart mot menneskeskapt klimaendringer, og vi må innse at det er rike land som oss som bidrar mest. Konsekvensene vil være dramatiske, særlig for fattige mennesker og kommende generasjoner. Vi bygde landet - nå må vi bygge det om! Krigen mot klimaendringene skal vi vinne - det er tid for mobilisering!

Vår regjering vil i løpet av året iverksette mange tiltak for å sikre at vi kommer inn på et bærekraftig spor. Hvorvidt dette vil være populær politikk er vi usikre på, men vi vil gjøre det vi mener er riktig, så får du avgjøre hvem du vil stemme på i 2009.

Norge er en betydelig produsent av olje og gass. Nå vil vi begrense utvinningen og ikke bore etter olje i nye områder. Vi ønsker med dette å minske tilgangen på fossil brennstoff, få opp prisen og bidra til å gjøre fornybar energi mer konkurransedyktig.

Vi vil avlaste veiene ved å satse massivt på høyhastighetsjernbane. Jernbanen kan erstatte mye av gods- og personbiltransporten og flesteparten av flyreisene mellom våre største byer. Samtidig vil vi innføre høyere avgifter på flybensin, slik at prisen blir minst like høy som på bilbensin.

Kollektivtransporten vil styrkes betydelig ved at de statlige subsidi-

ene dobles. For deg betyr det økt tilbud og lavere pris.

Nye personbiler som selges i Norge fra 2010 skal maksimalt bruke 0,3 liter per mil. Bilfabrikantene trenger insitamenter til å produsere mer miljøvennlige biler.

Du vil også oppleve endringer i strømgeregningen ved innføring av topris-system. Du vil betale lite for en «nødvendig» strømmengde og dyrt for luksusstrøm. Strøm på fritidsboliger får høyeste pris. Alle nye bygg blir lavenergibygge.

Vi har satt av betydelige midler til forskning og utvikling med to hovedmål: fossil energi skal erstattes med fornybar og miljøvennlig energi og kraftkrevende industri med bærekraftige bedrifter.

Du er kanskje redd for at en kursdreining i landet vårt kan gå på livskvaliteten løs. Undersøkelser viser imidlertid at et rikt land som Norge ikke får en lykkeligere befolkning med økt rikdom. At alle skal leve gode liv i Norge, er et langt bedre mål enn at vi skal bli rikere. Vi lover deg ikke lenger høyere kjøpekraft og mer penger.

Du vil oppleve mange endringer i tiden som kommer, til beste for dine etterkommere.

Det er vel også bra for deg?

Godt nytt år i år og godt nytt år i 2050.

(Denne teksten er skrevet av Framtiden i våre hender og er et innspill til statsministerens kommende nyttårstale. Jens Stoltenberg kan benytte den vederlagsfritt).

Skjevheten i veksten

Den nye psykologo
B. Dybwad Brochmann:
Grunntanker
ang. mennesket og psykologien.

1) Skjevhet i veksten.

Ethvert tenkende nåtidsmenneske bør være klar over at der hersker en pinlig uoverensstemmelse mellom vår evne til å fremme den tekniske utvikling og vår evne til å utvikle oss selv og vårt samfunnsliv. Alt som angår livsområder utenfor menneskene er i vår tid forbausende godt utforsket, mens forskningen innenfor oss selv står i stampe, og er til dels kommet rent på avveier.

Denne skjevhet i veksten kan vi iaktta både i det private liv og i samfunnet, eller i det kollektive liv - der hvor menneskene opptrer i fellesskap, offentlig og halvoffentlig. - Vi «organiserer» og «beslutter», men vi vet ikke hva vi gjør, for kjennskapet til massesjelen og felleslivets lover, livsyttringer og prinsipper synes ikke å interessere oss.

Vi utforsker de store havdyp for å utvide vår kunnskap om livet nede på havbunnen, og vi utforsker de fjerneste egner av universet for å få vite mest mulig om de fjerne stjernetaker og solsystemer, men innover i folkedypet, i massesjelen, forsker ingen. Og dog er det der inne i folkedypet vår skjebne bestemmes både for individ og folk.

Likewise dristige og dyktige som menneskene i våre dager er til å utnytte de tekniske hjelpemidler for å fly over Atlanterhavet eller over Polbassenget, eller å utforske rommet, likeså feige og dovne og uinteresserte

er vi, når det gjelder å finne til bunns i vårt sosiale liv og i vårt kollektive liv i det hele tatt.

Er det frykten for å skule inn i dypet av oss selv, som holder oss tilbake?

I så fall bør vi ikke frykte mer, ti også på dette område vil sannhetens ånd en gang føre fram og befri menneskene fra en masse uendelige smerter og villfarelser, som alene har sine røtter i uvitenhet og kvakksalveri på det kollektive livs område.

I de siste hundre år har vi på områder som fysikk, kjemi og teknikk gjort uendelige fremskritt, som til sammenlagt helt har omskapt menneskenes livsbetingelser og livsvilkår, men allikevel holder vi fast ved årtusengamle vaner og skikker og forordninger, som hindrer menneskene fra rasjonelt å kunne utnytte og nyttiggjøre seg fremskrittene.

For di vi selv står stille i vår utvikling, eller direkte endog går bakover og fordummes, så kan vi naturligvis ikke formå å bruke de tekniske fremskritt på den rette måte.

Vi ser tvertom at arbeidsledighet og såkalte «problemer» av mange slag er en direkte følge av de mange nye oppfinnelser og praktiske hjelpemidler, og det er nok av folk som av slike grunner ønsker seg tilbake til «de gode gamle dager». - Mange tror naturligvis at verdens ende er nær. Men det sannsynligste er vel bare at våre gamle «konvensjonelle» systemer og vaner, som vi ofte tillegger evig og uforanderlig betydning, nå igjen må i støpeskjeen på grunn av den nye tingenes orden, som de mange tekniske, fysiske og kjemiske fremskritt naturlig krever.

Økologisk kapital

Bare det å omtale Jorden med hele dens rikdom av levende systemer som «økologisk kapital», er allerede å devaluere den og redusere dens status til å være et slags hjelpemiddel for menneskene, et produksjonsmiddel blant mange andre. En slik implikasjon må hele tiden korrigeres, for det er et innlysende faktum at denne «kapitalen» er en forutsetning ikke bare for produksjonen, men for selve livet.

Det er også en del fundamentale etiske spørsmål som reiser seg når det gjelder den naturgitte verdens iboende verdi, dens rett til å eksistere uten hensyn til den nytte for menneskene. Er det virkelig sant som økonomen Wikfred Beckermann ved Oxford University har skrevet, at «...om det skulle strøomme kloakkvann inn i en eller annen fjern elv, kunne det skade fisken i den. Men hvis denne fisken aldri ville ha noen betydning for menneskers tilfredsstillelse, ville det ikke ha noen praktisk betydning» -? Denne holdningen plasserer menneskeheten like fast i sentrum for livet på Jorden som Jorden engang ble plassert i universets sentrum. Den er et typisk uttrykk for det moderne syn at Jorden og all skapningen på den bare har noen betydning i den utstrekning menneskene har nytte av dem. Dette synet er totalt forskjellig fra den gamle oppfatningen av Jorden som menneskehetens nærende mor.

Det virker sannsynlig at en løsning på den økologiske krisen vil forutsette en allmenn overgang til en biosentrisk verdensanskuelse, en som betrakter menneskeheten som en avhengig del av en større helhet. I en slik verdensanskuelse vil andre arter og levesteder ha verdi i kraft av seg selv. De store naturlige økosystemene og livsprosessene er så komplekse, og den menneskelige forståelsen av dem fremdeles så fragmentarisk, at ethvert hybridinspirert forsøk på å «maksimere» eller «optimalisere» bruken av dem til menneskelige formål vil medføre alvorlig risiko for katastrofale forstyrrelser av stabiliteten innen overskuelig fremtid. Slike forstyrrelser kunne kanskje føre til ødeleggelse av helt avgjørende mekanismer for opprettholdelse av livet, mekanismer som ikke engang de mest fremstående vitenskapsmenn kjenner til. Aldri har forsiktighet og ydmykhet overfor utgrunnelige størrelser vært mer påkrevet. Det «store eksperimentet» med det planetariske systemet, og dermed med sin egen overlevelse, som menneskeheten ifølge Storbritannias tidligere statsminister Margaret Thatcher for tiden er i ferd med å utføre, ligner mer på en altoppslukende forbruksrus enn en omtentksom søken etter vitenskapelig kunnskap.

Før menneskeheten prøver å «forvalte planeten», ville det vært bedre om den prøvde å lære å styre seg selv.

(Fra vekst til utvikling, Paul Ekins, M. Hillman og R. Hutchison)

VALG OG STEMMEKVEG

Av Svein Otto Hauffen

Det nærmer seg presidentvalg i Tsjekia og den mest kjente kandidaten, Vaclav Klaus, er på farten for å samle stemmekveget. Og gjøre det godstemt – i sin favør. Ved en PR-visitt i et av Prahas store varehus, ble han avbildet, ivrig lyttende til Mr. Dino Saurus. Gammel erfaring kan komme godt med. Her står Klaus med pennen klar til angrep – eller kanskje snare for å notere sterke valgtips?

Bilder kan betraktes på flere måter. Man skal ikke se bort fra at dette bildet også kan betraktes fra en annen synsvinkel enn den først iøyenfallende. Tanker går tollfritt over landegrensene. Vi tenker vårt. – Hvem vet – det kunne jo også sees som bilde på hvordan Klaus kanskje kunne ønske at stemmekveget skal se hans motkandidat – i Dinos bilde?

Vi tar intet for gitt. Og ser heller ikke bort fra at det kanskje tvert i mot er Klaus som håper at nærkontakten med Dino S. skal styrke valgkampgløden med øket aggresjons-potens? Det kan komme godt med når man tennerskjærende og innbitt vil gå glefsende løs på hverandre. I en nådeløs maktkamp hvor kun en vil forlate valplassen som seierherre, efter en sosialdarwinistisk strugle for life med survival of the fittest!

Man har da lært noe efter flere turer over ”dammen”, in the golden West, hvor man vet best hvordan slikt skal gjøres. Hva gjør man ikke for å bli det store midtpunkt? Ja, hva er folk ikke i stand til – for å bli oppmerksomhets midtpunkt?

BERTRAM D. BROCHMANN – den store sosial-reformatoren i Norge

Bertram Dybwad Brochmann (1881-1956) var prestesønn og utdannet gartner. Han reiste land og strand rundt og prekte om en ny samfunnslære. En lære som talte Staten og Kirken midt i mot.

For Brochmann var statsmakt, pengemakt og religion menneskehetens nye avguder. Disse molokene som han kaller dem, knebler friheten og folket. Brochmann bygger sin nye samfunnslære på en radikal forståelse av Kristus og evangeliene.

Brochmann innførte i sin samfunnslære begreper som "to slags fantasi" (den ukontrollerte og den kontrollerte) og "to slags virkelighet" (den objektive skapt av Gud og den relative skapt av mennesker). Gjennom 40 år utga han mer enn 40 bøker om sin nye samfunnslære. Det vakte stor oppsikt da han i sitt åpne brev til Adolf Hitler i 1937 gir uttrykk for at Hitlers undergang er viss, hvis han fortsetter å følge det makt- og voldsprinsipp han hadde slått inn på. Brochmann hadde dessuten også hjulpet den jødiske Helene Harand i hennes kamp mot Hitlers jødeforfølgelser, og han hadde holdt offentlig foredrag om dette i Wien. Brochmann var derfor uønsket i Berlin.

Så bryter 2. verdenskrig ut, og noen måneder senere står tyskerne etter et kappløp med engelskmennene som okkuperer Norge, mens Konge og Regjering rømmer til England med gullbeholdningen og lar folket i stikken. Om dette sier Brochmann sin hjertens mening i et radioforedrag i juli 1940 - mer enn en måned etter at krigstilstanden mellom Norge og Tyskland var opphørt ved den norske hærs kapitulasjon, og okkupasjonsstilstand var inntrådt. Han angriper også Englands kyniske holdning overfor Norge. Hensikten med Brochmanns radioforedrag var for det første å motarbeide Quisling, dernest å fremheve Hitlers riktige økonomi-politikk mot plutokratiet. Dette for å komme på talefot med okkupasjentene som han hadde tett inn på livet, og for med det å skjeme sine tilhengere i Norge. Han var den første politiker som tok Jesu budskap om å "elske sine fiender" og ikke bare gå én mil med dem, men to, alvorlig. For dette ble Brochmann etter krigens slutt tiltalt og dømt ved det "rettsoppgjør" som av den tilbakevendte Regjering ble iscenesatt overfor 99.000 nordmenn. Brochmann tok som de tusenvis av andre sin fengslesstraff som et utslag av den politiske forfølgelse han var utsatt for. Av ukjente årsaker ble han brått sluppet ut av arrest etter knapt 6 måneders soning.

I sin bok "Til mentalundersøkelse" (1947) beskriver han dette årelange marerittet som norske myndigheter utsatte ham for. "Rettsaken mot B.D.B." (1947) viser i sin fulle bredde hvor paradisk det hele var.

Dette foto er av Rafaels berømte maleri "Den sixtinske madonna med Jesus-barnet". Nærmere omtalt i min artikkel "Årets rekord?" annet steds i dette nummer av Samfunnsliv. I forgrunnen sees de to omtalte engler, hvorav den største for anledningen ble "hals-hugget" og påmontert Einar Førdes hode – i Morgenbladet. Kan sees av det lille fotoet. Ellers litt omtalt i artikkelen, og detaljert i "Hodejegere" i novembernumm eret.

Gudsbeviset

Av Svein Otto Hauffen

Følgende historiske anekdote berettes om Albert Einstein som også var et musikalsk begavet menneske.

Ved en konsert av den berømte filionvirtuosen Yehudi Menuhin (den gang 12 år gammel), skjedde noe uforglemmelig. Efter applausen steg Einstein begeistret opp på en av benkene og forkynte høyt: "I dag har jeg oppdaget et nytt bevis på Guds eksistens! Nemlig da jeg hørte den gudbenådede Yehudi Menuhin spille for oss!"

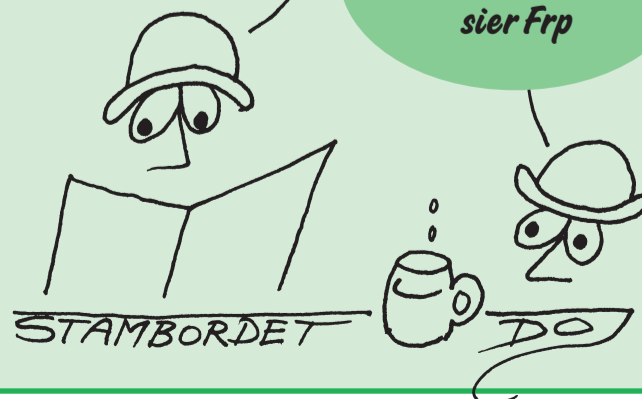
Applausen som fulgte gjaldt formodentlig Gud, så vel som Einstein og Menuhin.

Vi gir Einstein vår helhjertete tilslutning og tilføyer i samme ånd: "Pavarotti den Gudbenådede var en lys levende og uoverhørbar fremtoning av den skapende Gud. Livslangt beviste han Guds tilstedeværelse, hver gang han med sin uforgjennelige stemmeprakt gldete og henrykket sine henførte tilhørere.

At vi ved plateteknikkens hjelp fortsatt hart muligheten til å oppleve lydteknisk perfekte konsertgjengivelser av Menuhin så vel som av Pavarotti og andre kunstnere, kunne også betraktes som en unnskyldning for Vår Herre. For at han tilsynelatende bare ser gjennom fingrene med menneskenes slepphendte forhold til teknikken. Slik at de mistankeløst slipper Satan til, som med diabolsk skadefryd impulspåvirker folk til hemningsløs destruktiv misbruk av teknikken. Bl.a. til all verdens unaturlighet mot natur og mennesker. Og til gjensidig utryddelse.

–Permafrost forsvinner på Svalbard

– Ikke menneskapt, sier Frp

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
I. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes ved poststedene eller direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta